

II.

(Nezakonodavni akti)

ODLUKE

ODLUKA KOMISIJE (EU) 2017/501

od 12. lipnja 2015.

o tarifama koje je rumunjsko društvo Hidroelectrica primjenjivalo na društva S.C. ArcelorMittal Galați, S.C. Alro SA, S.C. Alpiq RomEnergie S.R.L., S.C. Alpiq RomIndustries S.R.L., S.C. Energy Financing Team Romania S.R.L. (EFT), S.C. Electrica S.A., S.C. Electromagnetica SA, S.C. Energy Holding S.R.L., S.C. EURO-PEC S.A., S.C. Luxten-Lighting Group S.A., S.C. Electrocarbon S.A. Slatina i S.C. ELSID Titu S.A. – SA.33623 (2012/C), SA.33624 (2012/C), SA.33451 (2012/C) i SA.33581 (2012/C)

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2015) 3919)

(Vjerodostojan je samo tekst na rumunjskom jeziku)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 108. stavak 2. prvi podstavak,

uzimajući u obzir Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru, a posebno njegov članak 62. stavak 1. točku (a),

uzimajući u obzir odluke kojima je Komisija pokrenula postupak utvrđen u članku 108. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u pogledu potpore SA.33623 (2012/C, ex 11/NN) ⁽¹⁾; SA. 33624 (2012/C, ex 2011/CP) ⁽²⁾; SA.33451 (2012/C, ex 2012/NN) ⁽³⁾ i SA. 33581 (2012/C) ⁽⁴⁾.

nakon što je pozvala zainteresirane strane da dostave svoje primjedbe u skladu s gore navedenim odredbama te uzimajući u obzir njihove primjedbe,

budući da:

1. POSTUPAK

- (1) Dana 28. siječnja 2011. i 2. kolovoza 2011. Komisija je od investicijskog fonda S.C. FP Proprietatea S.A. („FP” ili „podnositelj pritužbe”) zaprimila tri pritužbe koje se odnose na prodaju električne energije društva S.C. Hidroelectrica S.A. („Hidroelectrica”) nekolicini kupaca po cijenama koje su navodno niže od tržišnih.
- (2) Dana 25. travnja 2012. Komisija je obavijestila Rumunjsku da je odlučila pokrenuti postupak iz članka 108. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije ⁽⁵⁾ („UFEU”) u vezi s tim navodnim mjerama državne potpore, dalje u tekstu pod zajedničkim nazivom: „odluka o pokretanju postupka”:
 - SA.33623 u predmetu S.C. ArcelorMittal Galați S.A. („ArcelorMittal”),
 - SA.33624 u predmetu S.C. Alro S.A. („Alro”),

⁽¹⁾ Odluka Komisije C(2012) 2516 final od 25. travnja 2012. u predmetu SA.33623 (SL C 189, 29.6.2012., str. 3.).

⁽²⁾ Odluka Komisije C(2012) 2517 final od 25. travnja 2012. u predmetu SA.33624 (SL C 268, 5.9.2012., str. 21.).

⁽³⁾ Odluka Komisije C(2012) 2542 final od 25. travnja 2012. u predmetu SA.33451 (SL C 395, 20.12.2012., str. 5.).

⁽⁴⁾ Odluka Komisije C(2012) 2556 final od 25. travnja 2012. u predmetu SA.33581 (SL C 395, 20.12.2012., str. 34.).

⁽⁵⁾ SL L 115, 9.5.2008., str. 92.

- SA.33451 u predmetu S.C. Alpiq RomEnergie S.R.L. („S.C. Alpiq RomEnergie”), S.C. Alpiq RomIndustries S.R.L. („Alpiq RomIndustries”), S.C. Energy Financing Team Romania S.R.L. („EFT”), S.C. Electromagnetica S.A. („Electromagnetica”), S.C. Energy Holding S.R.L. („Energy Holding”), S.C. Euro-Pec S.A. („Euro-Pec”), S.C. Electrica S.A. („Electrica”) i S.C. Luxten-Lighting Group S.A („Luxten-Lighting”); dalje u tekstu pod zajedničkim nazivom: „trgovci električnom energijom”,
- i SA 33581 u predmetu S.C. Electrocarbon S.A. Slatina („Electrocarbon”) i S.C. ELSID Titu S.A. („Elsid”), dalje u tekstu: „proizvođači elektroda”.
- (3) Odluke o pokretanju postupka objavljene su u *Službenom listu Europske unije* ⁽⁶⁾. Komisija je pozvala nadležna tijela Rumunjske i zainteresirane strane da podnesu svoje primjedbe.
- (4) Dana 23. srpnja 2012. nadležna tijela Rumunjske dostavila su Komisiji svoje primjedbe na odluke o pokretanju postupka.
- (5) Komisija je zaprimila primjedbe 11 ⁽⁷⁾ zainteresiranih strana, tj.:
- u predmetu SA.33623 od društva ArcelorMittal 30. srpnja 2012. i 2. kolovoza 2012. Dana 5. prosinca 2012. Komisija je prosljedila primjedbe zainteresiranih strana nadležnim tijelima Rumunjske,
- u predmetu SA.33624 od društva Alro 3. listopada 2012., 28. studenoga 2012., 12. travnja 2013. i 30. svibnja 2013. te 5. listopada 2012. od konkurenta. Dana 13. studenoga 2012. Komisija je prosljedila primjedbe zainteresiranih strana nadležnim tijelima Rumunjske,
- u predmetu SA.33451 od društava Alpiq RomEnergie i Alpiq RomIndustries 1. kolovoza 2012. i 20. siječnja 2013., od društva EFT 4. veljače 2013., od društva Energy Holding 18. i 21. siječnja 2013. te od društva Electromagnetica 22. siječnja 2013. Dana 13. veljače 2013. Komisija je prosljedila primjedbe zainteresiranih strana nadležnim tijelima Rumunjske,
- u predmetu SA.33581 od društava Electrocarbon i Elsid 18. svibnja 2012. i 18. siječnja 2013. Dana 13. veljače 2013. Komisija je prosljedila primjedbe zainteresiranih strana nadležnim tijelima Rumunjske.
- (6) Nadležna tijela Rumunjske odgovorila su na primjedbe zainteresiranih strana 15. siječnja 2013. u predmetu SA.33624 te 24. ožujka 2013. u predmetima SA.33451 i SA.33581.
- (7) Komisija je od nadležnih tijela Rumunjske zatražila dodatne informacije:
- u predmetu SA.33623 (ArcelorMittal) dopisom od 30. listopada 2012., 15. travnja 2013. i 29. srpnja 2013.,
- u predmetu SA.33624 (Alro) dopisom od 22. svibnja 2012., 30. listopada 2012. i 15. travnja 2013.,
- u predmetima SA.33451 i SA.33581 (trgovci električnom energijom i proizvođači elektroda) dopisima od 6. kolovoza 2014. i 25. rujna 2014.,
- u sva četiri predmeta 29. srpnja 2013. i 21. veljače 2014.
- (8) Nadležna tijela Rumunjske dostavila su dodatne informacije:
- u predmetu SA.33623 (ArcelorMittal) 30. studenoga 2012., 3. i 10. lipnja 2013., 16. srpnja 2013., 11. rujna 2013., 18. prosinca 2013., 20. ožujka 2014., 24. ožujka 2014. i 14. svibnja 2014.,
- u predmetu SA.33624 (Alro) 19. lipnja 2012., 23. srpnja 2012., 30. studenoga 2012., 15. siječnja 2013., 3. lipnja 2013., 11. rujna 2013., 18. prosinca 2013., 24. ožujka 2014. i 14. svibnja 2014.,
- u predmetima SA.33451 i SA.33581 (trgovci električnom energijom i proizvođači elektroda) 11. rujna 2013., 24. ožujka 2014., 14. svibnja 2014., 3. rujna 2014. i 10. listopada 2014.
- (9) Dana 11. ožujka 2014. Komisija je društvu Energy Holding uputila zahtjev za dodatnim pojašnjenjima njegovih primjedbi iznesenih u predmetu SA.33451 (trgovci električnom energijom). Društvo Energy Holding odgovorilo je 8. svibnja 2014.

⁽⁶⁾ Predmet SA.33623 (SL C 189, 29.6.2012., str. 3.); predmet SA.33624 (SL C 268, 5.9.2012., str. 21.); predmet SA.33451 (SL C 395, 20.12.2012., str. 5.) i predmet SA.33581 (SL C 395, 20.12.2012., str. 34.).

⁽⁷⁾ Uključujući preliminarina opažanja koja su dostavila društva Luxten-Lighting i Euro-Pec prije objave poziva za dostavu primjedbi na odluku o pokretanju postupka: društvo Luxten-Lighting 14. kolovoza 2012., a društvo Euro-Pec 13. kolovoza 2012.

- (10) Komisija je zaprimila dodatne primjedbe zainteresiranih strana:
- u predmetu SA.33623 (ArcelorMittal) elektroničkom poštom 30. srpnja i 2. kolovoza 2012.,
 - u predmetu SA.33624 (Alro) dopisima od 30. svibnja, 28. lipnja i 2. srpnja 2013. te 21. ožujka 2014.,
 - u predmetu SA.33451 (trgovci električnom energijom) dopisima od 18. i 19. studenoga 2013., 16. i 18. lipnja 2014. te 25. srpnja i 25. studenoga 2014.,
 - u predmetu SA.33581 (proizvođači elektroda) faksom i elektroničkom poštom 18. siječnja 2013.

2. OPIS NAVODNIH MJERA POTPORE

- (11) U ovome odjeljku opisuju se ugovorne strane (tj. društvo Hidroelectrica i navodni korisnici), kao i ugovori o prodaji električne energije, u kontekstu rumunjskog tržišta električne energije.

2.1. Ugovorne strane

2.1.1. Hidroelectrica

- (12) Društvo Hidroelectrica osnovano je 2000. kada je vlada Rumunjske osnovala četiri samostalna trgovačka društva u potpunosti u državnom vlasništvu. Društvo Hidroelectrica uređeno je redovnim pravom trgovačkih društava. Njegov je temeljni kapital u vlasništvu rumunjske države preko Ministarstva gospodarstva i trgovine (80,056 %) i podnositelja pritužbe (19,943 %). Rumunjska država zastupljena je u glavnoj skupštini dioničara te imenuje članove upravnog odbora društva Hidroelectrica. Članovi upravnog odbora društva Hidroelectrica zapravo mogu kombinirati tu funkciju s državnim položajima ⁽⁸⁾.
- (13) Društvo Hidroelectrica je glavni rumunjski proizvođač električne energije čiji godišnji proizvodni kapacitet pri normalnim hidrološkim uvjetima iznosi približno 17,5 TWh. Društvo Hidroelectrica električnu energiju proizvodi u akumulacijskim i protočnim hidroelektranama. No velike razlike u proizvodnji ovise o hidrološkim uvjetima: društvo Hidroelectrica je 2004. proizvelo 17,6 TWh, dok je 2009. proizvelo 16,4 TWh te 21,3 TWh 2010. Tržišni udjel društva Hidroelectrica iznosio je u 2013. 28,24 %, više od tržišnih udjela društva Complexul Energetic Oltenia, proizvođača električne energije termoelektranama na ugljen (20,83 % tržišnog udjela) i društva Nuclearelectrica (20,65 % tržišnog udjela). Complexul Energetic Oltenia i Nuclearelectrica su oboje trgovačka društva u državnom vlasništvu.
- (14) Strukturu troškova društva Hidroelectrica karakteriziraju visoki fiksni troškovi (koji se odnose na amortizaciju elektroenergetskih brana i građevinskih radova te na redovno održavanje) te niski varijabilni troškovi proizvodnje. Hidroelektrična energija često ima niže granične troškove nego drugi izvori električne energije, posebno fosilna goriva. Ta struktura troškova proizlazi iz činjenice da proizvodnja električne energije koja se temelji na hidroenergiji uglavnom nema znatne troškove goriva ili granične troškove ⁽⁹⁾. Iz toga proizlazi da svaki proizvođač zasebno određuje politike prodaje i potpunog povrata troškova iznad graničnih proizvodnih troškova kroz cijeli raspon proizvodnje koju prodaju proizvođači hidroenergije. Osim osnovnog pravila o dugoročnom

⁽⁸⁾ Svi članovi upravnog odbora društva Hidroelectrica, osim glavnog direktora društva Hidroelectrica i zastupnika fonda Fondul Proprietatea (2010.), nalaze se na drugim položajima u raznim ministarstvima, a imenovani su odlukama Ministarstva gospodarstva i trgovine kako slijedi: i. u razdoblju od 2005. do 2006.: osobni savjetnik u kabinetu ministra gospodarstva i trgovine; ravnatelj kabineta ministra za mala i srednja poduzeća; osobni savjetnik u kabinetu ministra u Ministarstvu javnih financija i osobni savjetnik u glavnom tajništvu vlade bili su članovi upravnog odbora društva Hidroelectrica; ii. u razdoblju od 2007. do 2008. – nije poznato; iii. 2009.: državni tajnik u Ministarstvu gospodarstva i trgovine bio je ujedno predsjednik upravnog odbora društva Hidroelectrica (2009.), dok su još jedan državni tajnik u Ministarstvu javnih financija i dva glavna direktora u Ministarstvu gospodarstva i trgovine isto tako bili članovi upravnog odbora društva Hidroelectrica; iv. 2010.: tri osobna savjetnika u Ministarstvu gospodarstva i trgovine, jedan državni tajnik u Ministarstvu financija i jedan glavni direktor u Ministarstvu gospodarstva i trgovine bili su članovi upravnog odbora društva Hidroelectrica.

⁽⁹⁾ Vidjeti: Međunarodna agencija za energiju: „Procijenjeni troškovi proizvodnje električne energije”, izdanje 2010., odjeljak 4.2. „Podaci o troškovima proizvodnje električne energije po zemljama”, str. 89.

potpunom povratu troškova za proizvodnju hidroenergije (ili drugog oblika energije), ne postoje preskriptivna ili normativna ekonomska pravila za optimalno određivanje cijene isključivo na temelju troškova za određene segmente kupaca u kratkom ili srednjem roku. To isključuje, primjerice, da svi prodani kWh jednako sudjeluju u potpunom povratu fiksnih troškova, bez obzira na proizvedenu količinu prodanu svakom kupcu. Međutim, zbog svoje ovisnosti o hidrološkoj razini te zbog svoje nemogućnosti da prilagodi svoju fiksnu troškovnu bazu, društvo Hidroelectrica je općenito govoreći dugoročno izloženo određenom stupnja rizika zbog nekontrolirane volatilnosti vlastite proizvodnje te, posljedično, vlastitih prihoda. Društvu Hidroelectrica je za dugoročnu proizvodnju potrebna stabilnost u proizvodnji kako bi se ostvarili stabilni i predvidljivi prihodi.

- (15) Do 2005., kada je sklopljena većina ugovora koji su predmet ispitnog postupka, strategija društva Hidroelectrica uključivala je modernizaciju i izgradnju novih hidroenergetskih postrojenja kapaciteta 1,6 GW. Ukupno ulaganje procijenjeno je na 5,9 milijardi EUR u razdoblju od 2005. do 2025. Za program modernizacije bilo je potrebno 800 milijuna EUR vanjskog financiranja.

Društvo Hidroelectrica 26. lipnja 2012. ⁽¹⁰⁾ započelo je stečajni postupak koji je završio 26. lipnja 2013. ⁽¹¹⁾. Dana 25. veljače 2014. društvo Hidroelectrica ponovno je započelo stečajni postupak. Prema Stečajnom izvješću koje je sastavio stečajni upravitelj, stečaj društva Hidroelectrica izazvalo je nekoliko čimbenika: obveza da proda znatan dio svoje proizvodnje na uređenom tržištu po cijenama nižim od troškova proizvodnje, obveza da kupi velike količine električne energije od skupljih rumunjskih proizvođača električne energije u državnom vlasništvu (količine koje su potom preprodane po nižim cijenama), portfelj ugovora o prodaji, prevelike investicije, loše upravljanje i uvećani troškovi radne snage – sve navedeno dovelo je do toga da društvo Hidroelectrica nije moglo podmiriti svoje dugove vjerovnicima ⁽¹²⁾.

2.1.2. Navodni korisnici

- (16) Klijenti s kojima je društvo Hidroelectrica sklopalo ugovore koji su predmet ispitnog postupka su:

— osam trgovaca električnom energijom: **Alpiq RomEnergie**, prethodno SC EHOL Distribution, pravni sljednik društva Energy Holding. Društvo EHOL Distribution prodano je društvu Alpiq te mu je naziv promijenjen u Alpiq RomEnergie; **Alpiq RomIndustries**, prethodno SC Buzmann Industries SRL, oboje u vlasništvu privatnog švicarskog operatora, društva Alpiq koje je 2008. nastalo spajanjem društava Aare-Tessin Ltd. for Electricity i EnergieOuest Suisse, aktivnog uglavnom u jugoistočnoj Europi; **EFT**, društvo kći grupe EFT bazirane na Cipru, aktivne uglavnom na Balkanu; **Electrica**, opskrbljivač elektroenergetskim uslugama za prihvatljive maloprodajne klijente i vlastita društva kćeri aktivan u Rumunjskoj; **Electromagnetica**, opskrbljivač rasvjetnim proizvodima i uslugama te trgovac električnom energijom baziran u Rumunjskoj; **Energy Holding**, opskrbljivač električnom energijom u privatnom vlasništvu aktivan u Rumunjskoj te u jugoistočnoj Europi; **EURO-PEC**, trgovac željeznim i čeličnim proizvodima za civilnu, industrijsku i pomorsku gradnju te trgovac električnom energijom aktivan u jugoistočnoj Europi i **Luxten-Lighting**, proizvođač rasvjetnih proizvoda i trgovac električnom energijom,

— dva proizvođača elektroda: **Electrocarbon**, javno uvršteno trgovačko društvo koje proizvodi grafitne elektrode, kalcinirani naftni koks, pastu Soderberg i ugljične blokove za visoke peći i **Elsid**, društvo osnovano 1984. za proizvodnju grafitnih elektroda za metaluršku industriju,

— **ArcelorMittal**, društvo kći multinacionalne grupe koja posluje pod istim nazivom, koja je vodeći proizvođač čelika na svijetu. Društvo ArcelorMittal proizvodi vruće valjane i hladno valjane kolute, pocinčane kolute, dekapirane i uljene kolute te ploče. Društvo ArcelorMittal je najveći rumunjski proizvođač čelika i drugi najveći industrijski potrošač električne energije u Rumunjskoj čija godišnja potrošnja električne energije premašuje 1,7 TWh,

— **Alro**, društvo kći društva Vimetco NL, je holding u ruskom vlasništvu sa sjedištem u Nizozemskoj. Društvo Alro je najveći industrijski potrošač električne energije u Rumunjskom čija godišnja potrošnja električne energije premašuje 3 TWh u neprekinutom rasponu (24 sata dnevno).

⁽¹⁰⁾ Odluka suda u Bukureštu br. 22456/3/2012 od 26. lipnja 2012.

⁽¹¹⁾ Odluka suda u Bukureštu br. 6482 od 26. lipnja 2013.

⁽¹²⁾ Dostupno samo na rumunjskom jeziku na sljedećoj stranici: <http://www.euroinsol.eu/uploads/Raport%2059%20Hidro%20v11.pdf>

2.2. Ugovori

- (17) Društvo Hidroelectrica sklopilo je 14 ugovora o opskrbi navodnih korisnika električnom energijom. Po jedan ugovor sa svakim od osmero trgovaca električnom energijom izuzev društava Electrica⁽¹³⁾, Electrocarbon, Elsid i Alro te dva jednogodišnja ugovora s društvom ArcelorMittal. Glavne značajke tih ugovora detaljno su opisane u uvodnim izjavama 19. do 23. u nastavku. Za sveobuhvatnije opise i dodatne pojedinosti upućuje se na odluke o pokretanju postupka u svakom predmetu te na Prilog I. ove Odluke.
- (18) *Datum sklapanja ugovora:* Devet ugovora već je bilo na snazi 2007., to jest u vrijeme pristupanja Rumunjske Europskoj uniji, a pet ugovora sklopljeno je nakon pristupanja Rumunjske Europskoj uniji⁽¹⁴⁾.
- (19) *Trajanje ugovora:* Većina ugovora sklopljena je na duža razdoblja u trajanju od pet do deset godina, to jest: pet ugovora sklopljeno je na početno razdoblje od deset godina⁽¹⁵⁾; dva ugovora sklopljena su na početno razdoblje od sedam godina⁽¹⁶⁾; a tri ugovora sklopljena su na početno razdoblje od pet godina⁽¹⁷⁾, od čega su dva 2004. produžena za dodatna razdoblja od pet godina⁽¹⁸⁾; preostala četiri ugovora sklopljena su na razdoblja u trajanju od jedne godine⁽¹⁹⁾ ili kraće⁽²⁰⁾.
- (20) *Trenutačni status ugovora:* Na snazi je još samo ugovor s društvom Alro. Sve druge ugovore je: i. raskinuo stečajni upravitelj društva Hidroelectrica tijekom stečajnog postupka 2012.; ii. jedna od strana pojedinačno raskinula⁽²¹⁾; ili su iii. istekli⁽²²⁾.
- (21) *Primijenjene ugovorne cijene:* cijene utvrđene ugovorima koji su predmet ispitnog postupka bile su *ad hoc* cijene dogovorene sa svakim kupcem te se prilikom njihovog određivanja u obzir nije uzela postojeća tarifna tablica koju je društvo Hidroelectrica primjenjivalo, npr. kao popust ili marža na primjenjivu tarifu ili kao tarifni razred.

— U ugovoru s društvom Luxten-Lighting (trgovac električnom energijom) cijena je početno utvrđena kao fiksni iznos na neodređeno razdoblje. Naknadne dopune kojima se povećavala početna ugovorna cijena sklapale su se na godišnjoj razini.

— U ugovorima s društvima Electrocarbon i Elsid cijene su početno utvrđene kao fiksni iznosi samo za prvu godinu trajanja ugovora. Dana 1. rujna 2003. ⁽²³⁾ cijena je prilagođena na fiksni iznos jednak za svaku godinu sve do kraja početnog razdoblja trajanja ugovora. Ugovorne strane su prije 2007. ponovno prilagodile unaprijed utvrđene cijene za naredne godine sve do kraja razdoblja trajanja ugovora na fiksni iznos jednak za svaku godinu⁽²⁴⁾. Usprkos činjenici da je ugovorna cijena bila unaprijed određena kao fiksni iznos, ugovorne strane su u praksi svake godine ponovno dogovarale te usuglasile cijene iznad razine ugovora. Međutim, kada su 2010. društva Electrocarbon i Elsid odbila prihvatiti cjelokupno povećanje cijene koje je društvo Hidroelectrica tražilo te je društvo Hidroelectrica željelo jednostrano obustaviti isporuku električne energije, slučaj je iznesen pred nadležni sud koji nije prihvatio zahtjev društva Hidroelectrica za povećanjem cijena iznad razina utvrđenih ugovorima⁽²⁵⁾.

⁽¹³⁾ Društvo Electrica sklopilo je dva kratkoročna ugovora s društvom Hidroelectrica.

⁽¹⁴⁾ Ugovor s društvom AlpiqRomEnergie; dva ugovora s društvom Electrica i dva ugovora s društvom ArcelorMittal.

⁽¹⁵⁾ Pet ugovora s trgovcima električnom energijom (Alpiq RomIndustries; Electromagnetica; Energy Holding; Euro-Pec; Luxten-Lighting).

⁽¹⁶⁾ Ugovor s društvima EFT (trgovac električnom energijom) i Alro.

⁽¹⁷⁾ Ugovori s društvima Electrocarbon, Elsid i Alpiq RomEnergie (trgovac električnom energijom).

⁽¹⁸⁾ Ugovori s društvima Electrocarbon i Elsid.

⁽¹⁹⁾ Dva ugovora s društvom Arcelor Mittal.

⁽²⁰⁾ Dva ugovora s društvom Electrica.

⁽²¹⁾ Ugovor s društvom Luxten-Lighting (trgovac električnom energijom) raskinulo je društvo Luxten-Lighting putem obavijesti od 15. studenoga 2011. s učinkom od 1. siječnja 2012.

⁽²²⁾ Ugovori s društvima Electrocarbon i Elsid istekli su 13. ožujka 2013. dok je ugovor s društvom Electromagnetica (trgovac električnom energijom) istekao 30. travnja 2014.

⁽²³⁾ Dopunom 1. ugovoru s društvom Electrocarbon predviđena je unaprijed utvrđena cijena (fiksni iznos – ista cijena) do 28. veljače 2008.; Dopunom 2. ugovoru s društvom Elsid predviđena je unaprijed utvrđena cijena do 31. prosinca 2007.

⁽²⁴⁾ Dana 1. srpnja 2004. ugovorne strane usuglasile su se oko tablice kojom se unaprijed utvrđuje godišnja cijena za razdoblje od 2006. do 2013. (tj. Dopuna 4. ugovoru s društvom Electrocarbon i Dodatak 5. ugovoru s društvom Elsid). Cijene su naknadno izmijenjene 1. siječnja 2005. cijenama koje su unaprijed određene kao fiksni iznos do 31. prosinca 2007. za društvo Elsid te do 28. veljače 2008. za društvo Electrocarbon.

⁽²⁵⁾ Od 2006. ugovorne cijene prilagođavane su na godišnjoj razini za društva Electrocarbon i Elsid. Prvostupanjski sud: Sud u Oltu – spis 2800/104/2010 (Electrocarbon) i Sud u Damboviti – spis 4102/120/2010 (Elsid).

(22) Pravo ugovornih strana da jednostrano raskinu ugovor:

- U ugovorima s društvima Luxten-Lighting, Electrocarbon i Elsid kupac je imao mogućnost samostalno raskinuti ugovor uz prethodnu obavijest u pisanom obliku 30 dana prije raskida. U slučaju nepoštivanja te odredbe kupac je bio obavezan plaćati dospjele ugovorene iznose sve do trenutku sklapanja novog ugovora o opskrbi električnom energijom između društva Hidroelectrica i novog kupca pod istovjetnim uvjetima ⁽²⁶⁾.
- U ugovorima s društvima Luxten-Lighting, Electrocarbon i Elsid društvo Hidroelectrica je također moglo raskinuti ugovor u sljedećim okolnostima: i. opetovano neplaćanje ugovorne cijene za kupljenu električnu energiju i/ili opetovano neplaćanje bilo kojih ugovorenih penala; ii. ako kupac izgubi status prihvatljivog potrošača u skladu s rumunjskim zakonom (što je ključan element ugovora), pri čemu je raskid bio moguć unutar pet radnih dana od datuma gubitka statusa; iii. ako kupac odbije sklopiti novi ugovor ili izmijeniti postojeći u slučaju promjene ekonomskih i tehničkih uvjeta koji su postojali na datum sklapanja ugovora, pri čemu je raskid bio moguć uz prethodnu obavijest 30 kalendarskih dana prije raskida; kao i iv. u drugim slučajevima utvrđenim u bilo kojim primjenjivim zakonima ili propisima ⁽²⁷⁾.

2.3. Rumunjsko tržište električne energije

- (23) Trgovanje električnom energijom u Rumunjskoj tijekom razmatranog razdoblja moglo se odvijati na dva tržišta: i. uređenom tržištu električne energije na kojemu se električnom energijom trguje na temelju uređenih tarifa i uvjeta te ii. konkurentnom tržištu električne energije na kojemu se električnom energijom trguje slobodno, uključujući putem dvije glavne vrste ugovora: bilateralnim ugovorima kojima se trguje na centraliziranom tržištu te slobodno sklopljenim bilateralnim ugovorima – takozvano tržište izravno sklopljenih ugovora.

Uređeno tržište električne energije

- (24) Poslovanje na uređenom tržištu električne energije provodi se temeljem okvirnih kupoprodajnih ugovora koji se sklapaju između proizvođača električne energije koji posluju na uređenom tržištu, uključujući društvo Hidroelectrica, i „opskrbljivača zadnjeg izbora” koji omogućuju distribuciju električne energije do krajnjeg korisnika. Opskrbljivači zadnjeg izbora imaju obvezu opskrbljivati električnom energijom prihvatljive potrošače koji su: ili i. krajnji potrošači koji nisu ostvarili svoje pravo da odaberu svog opskrbljivača i da kupuju električnu energiju na konkurentnom tržištu ili ii. kućanstva ili kupci koji nisu kućanstva koji imaju manje od 50 zaposlenika i godišnje prihode manje od 10 milijuna EUR ⁽²⁸⁾. Prihvatljivi potrošači kupuju električnu energiju na temelju uređenih tarifa.
- (25) Rumunjsko regulatorno tijelo za energetiku („ANRE”) svake godine na uređenim tržištima *ex ante* utvrđuje cijene i količine koje proizvođači električne energije trebaju isporučiti. U skladu sa zahtjevom ANRE-a društvo Hidroelectrica obvezno je na veliko opskrbljivati električnom energijom distributere koji na uređenom tržištu vrše opskrbu električnom energijom na malo. Veleprodajne cijene koje se plaćaju društvu Hidroelectrica određuje ARNE na temelju opravdane razine prihvatljivih troškova, uz stopu povrata. Između 2004. i 2010. veleprodajne cijene koje su se plaćale društvu Hidroelectrica bile su kako slijedi (RON/MWh) ⁽²⁹⁾:

2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
40	67	54,59	62,46	60,53	67,65	72

Konkurentno tržište električne energije

- (26) Rumunjsko konkurentno tržište električne energije je od 2005. podijeljeno na pet zasebnih tržišta, to jest na:
- centralizirana tržišta kojima upravlja OPCOM,
 - tržište izravno sklopljenih ugovora,

⁽²⁶⁾ Članak 10. stavak 2. svakog od ta tri ugovora.⁽²⁷⁾ Članak 10. stavak 1. svakog od ta tri ugovora.⁽²⁸⁾ Članak 55. stavak 1. Zakona o električnoj energiji i plinu br. 123/2012, kako je daljnje izmijenjen Zakonom br. 127/2014.⁽²⁹⁾ Izvješće KPMG-a, Prilog 3. Memorandumu o energetske holdinzima od 27. veljače 2012., str. 8, izvor: Godišnja izvješća društva Hidroelectrica, Izvješće upravitelja iz 2010., Analiza KPMG-a.

- tržište pomoćnih usluga,
 - tržište električne energije uravnoteženja, i
 - izvozno tržište.
- (27) Centraliziranim tržištima upravlja OPCOM. OPCOM je osnovan 2001. na temelju vladine odluke br. 627/2000, kao dioničko društvo i trgovačko društvo kći u potpunosti u vlasništvu društva Transelectrica, operatera prijenosnog sustava. Na temelju dozvole koju je izdao ANRE, OPCOM je određen kao platforma za trgovanje električnom energijom na veliko u Rumunjskoj. OPCOM je jedina burza električne energije u Rumunjskoj koja pruža okvir za trgovanje električnom energijom i koja ima ulogu posrednika i pomagača.
- (28) Na OPCOM-u postoji pet vrsta tržišnih segmenata: i. tržište za naredni dan; ii. unutarдневно tržište kojim OPCOM upravlja tek od srpnja 2011.; iii. centralizirana bilateralna tržišta, to jest centralizirana tržišta za bilateralne ugovore putem javne dražbe („OPCOM-PCCB”) i centralizirano tržište za bilateralne ugovore putem stalnih pregovora („CMBC-CN”); iv. centralizirano tržište za zelene certifikate i v. trgovinska platforma za emisijske jedinice stakleničkih plinova. Zeleni certifikati i emisijske jedinice stakleničkih plinova ne uključuju trgovanje električnom energijom izravno te oni stoga nisu opisani u nastavku. Poslovanje u okviru OPCOM-a započelo je tek 2005. i to samo na tržištu za naredni dan i tržištu OPCOM-PCCB.
- (29) U vremenu pristupanja Rumunjske Europskoj uniji 2007., električnom energijom se uglavnom trgovalo na uređenom tržištu električne energije (otprilike 29 TWh ili oko 55 % konačne potražnje). Na konkurentnom tržištu električne energije električnom energijom se trgovalo: i. na OPCOM-PCCB-u i ii. na tržištu za naredni dan, kojima je upravljao OPCOM; potom iii. na temelju izravno sklopljenih ugovora, često dugoročnih, na veliko i na malo; iv. na tržištu električne energije uravnoteženja na kojem je prijenosni sustav jedini kupac i, naposljetku, v. na izvoznom tržištu (3,3 TWh 2007.). Između 2007. i 2010. prodaja električne energije na tim tržištima u Rumunjskoj koja nisu bila uređena bila je kako slijedi ⁽³⁰⁾:

(TWh)

	2007.	2008.	2009.	2010.	Prosjek 2007.–2010.
Proizvodnja električne energije – ukupno	61,39	64,01	56,69	59,14	60,31
Tržište električne energije uravnoteženja – ukupno	3,49	3,55	3,21	2,97	3,30
Tržište za naredni dan – ukupno	5,04	5,21	6,35	8,70	6,32
OPCOM PCCB – ukupno	5,88	8,77	6,33	4,39	6,34

Prodaja društva Hidroelectrica kroz segmente tržišta

- (30) Društvo Hidroelectrica je u razdoblju od 2007. do 2010. prodavalo 18,2 TWh godišnje, a njegov tržišni udjel je u prosjeku iznosio 30,2 %, što ga je činilo (i dalje čini) glavnim rumunjskim proizvođačem električne energije. Od 2003. društvo Hidroelectrica je prodaju uglavnom ostvarivalo na temelju izravno sklopljenih bilateralnih ugovora, u skladu s progresivnim otvaranjem tržišta kupcima električne energije koji imaju pravo birati svog opskrbljivača. Dvije trećine ukupne prodaje društva Hidroelectrica se do 2007. odnosilo na takvu vrstu prodaje. Kako je prikazano u tablici u nastavku, tijekom razdoblja nakon pristupanja Rumunjske Europskoj uniji udio prodaje društva Hidroelectrica od njegove ukupne prodaje ostao je između 2007. i 2010. relativno stabilan na razini od 19 % u segmentu uređenog tržišta te oko 1 % za prodaju drugim proizvođačima električne energije. Udjeli na tržištu električne energije uravnoteženja, tržištu bilateralnih ugovora i izvoznom tržištu su se u međuvremenu malo smanjili, dok se udio prodaje na segmentima tržišta kojima upravlja OPCOM povećao od gotovo zanemarivih razina 2007. i 2008. do [...] % ⁽³¹⁾ 2010.

⁽³⁰⁾ Izvješće KPMG-a, Prilog 3. Memorandumu o energetske holdinzima od 27. veljače 2012., str. 21, izvor: ANRE.

⁽³¹⁾ Poslovna tajna.

Prodaja društva Hidroelectrica po segmentu tržišta	2007.	2008.	2009.	2010.	Prosjek 2007.–2010. (%)
Uređeno tržište	[...]	[...]	[...]	[...]	19
Tržište električne energije uravnoteženja	[...]	[...]	[...]	[...]	6
Izvozno tržište	[...]	[...]	[...]	[...]	7
Drugi proizvođači električne energije	[...]	[...]	[...]	[...]	1
Bilateralni ugovori	[...]	[...]	[...]	[...]	63
od čega ugovori koji su predmet ispitivanja predstavljaju	[...]	[...]	[...]	[...]	58
OPCOM (tržište za naredni dan i PCCB)	[...]	[...]	[...]	[...]	4

- (31) Ugovori društva Hidroelectrica s trgovcima električnom energijom Electrocarbon, Elsid i Alro sklopljeni su na tržištu izravno sklopljenih ugovora. Dva ugovora s društvom ArcelorMittal za opskrbu električnom energijom iz 2010. i 2011. sklopljena su na OPCOM-PCCB-u pridržavajući se načela najviše cijene ponude. Iako bi se u ekonomskim i pravnim ocjenama ugovora koji se razmatraju trebalo uzeti u obzir širi kontekst rumunjskog tržišta električnom energijom, dva segmenta tog tržišta stoga su uglavnom relevantna za ugovore društva Hidroelectrica koji su predmet ove Odluke te se bave njima:

- tržište OPCOM-PCCB kako je utvrđeno i navedeno u odlukama o pokretanju postupka, koje je također pogotovo važno za ugovore s društvom ArcelorMittal,
- tržište izravno sklopljenih ugovora na kojem su sklopljeni svi ostali ugovori koji su predmet trenutnog postupka.

OPCOM-PCCB

- (32) U tržišnom segmentu OPCOM-PCCB, OPCOM organizira javne dražbe za prodaju i kupnju električne energije. Ponude za prodaju ili kupnju svakog opskrbljivača ili potrošača dostavljaju se tržišnom operateru. U svakoj ponudi mora se navesti sljedeće: i. ili najniža cijena po kojoj će strana prodati električnu energiju ili najviša cijena po kojoj će strana kupiti električnu energiju i ii. okvirni sporazum prema kojem strana koja daje ponudu planira električnu energiju isporučiti/kupiti. U ponudama za prodaju i kupnju navode se uvjeti isporuke, uključujući one koji se odnose na količinu električne energije, trajanje (najkraće jedan mjesec, a najduže jednu godinu), kao i planirani okvirni sporazum. Cijena se utvrđuje prema načelu najbolje cijene ponude.
- (33) Nakon objavljivanja odluka o pokretanju postupka Komisija je donijela Odluku o primjeni članka 102. UFEU-a kojom utvrđuje da burza električne energije kojom upravlja OPCOM predstavlja tržište relevantnih usluga na kojemu OPCOM predstavlja poduzeće koje drži vladajući položaj te koje je odvojeno od tržišta izravno sklopljenih ugovora ⁽³²⁾.

Tržište izravno sklopljenih ugovora:

- (34) Tržište izravno sklopljenih ugovora slobodno je tržište koje ne uređuje ANRE. Ugovorne strane bilateralno se dogovaraju o količinama, cijenama i drugim odredbama ugovora. Time se stranama omogućava visok stupanj fleksibilnosti u pregovorima oko uvjeta prodajnih ugovora. Ti uvjeti i odredbe su povjerljivi.
- (35) Dopisom od 21. veljače 2014. Komisija je od nadležnih tijela Rumunjske zatražila da joj dostave podatke i informacije o ugovorima sklopljenim na rumunjskom tržištu, a koji nisu predmetom ove Odluke, sa sličnim trajanjima i količinama električne energije za isporuku. Tim su zahtjevom Komisije bili obuhvaćeni svi rumunjski opskrbljivači električnom energijom, bez obzira na to jesu li oni u državnom ili privatnom vlasništvu. Dana

⁽³²⁾ Odluka Komisije od 5. ožujka 2014. o primjeni članka 102. UFEU-a kojim se nameću novčane kazne u skladu s člankom 7. Uredbe (EZ) br. 1/2003 u predmetu AT.39 984 „Rumunjska burza električne energije/OPCOM“.

14. svibnja 2014. nadležna tijela Rumunjske dostavila su tražene podatke o svim dugoročnim ugovorima koje su sklopili kupci električne energije čija godišnja potrošnja električne energije premašuje 150 GWh, te koji su bili na snazi u nekom trenutku između 2007. i 2013. ⁽³³⁾.

- (36) Pogotovo, nadležna tijela Rumunjske dostavila su relevantne podatke iz 96 ugovora koji su između 2007. i 2013. bili na snazi. Nadležna tijela Rumunjske istaknula su činjenicu kako su svi ugovori koje su potrošači koji nisu kućanstva sklopili u dotičnom razdoblju na maloprodajnom tržištu pod konkurentnim uvjetima bili predmetom *ad hoc* prikupljanja podataka koje je zatražila Komisija. Što se opskrbe tiče, ugovore su sklapali gotovi svi važni opskrbljivači aktivni na rumunjskom tržištu, bilo da se radilo o proizvođačima u sektorima nuklearne energije ili fosilnih goriva ili o trgovcima koji su na veliko kupovali za preprodaju na malo. Što se potražnje tiče, navedeni podaci obuhvaćaju ugovore koje su sklapale velike industrije koje su relativno energetske intenzivne, poput industrije čelika, kemijske industrije, industrije cementa, proizvodnje automobila, benzinske i plinske industrije i industrije vađenja ugljena i lignita ⁽³⁴⁾.
- (37) Predmetni kupci sklapali su prilagođene dugoročne ugovore na temelju bilateralnih pregovora s drugim dobavljačima za trajanja i količine u prosjeku slične onima za ugovore društva Hidroelectrica koji su predmet ispitivanja. U pogledu ugovora društva Hidroelectrica, u prijavljenim podacima navode se cijene koje variraju svake godine. U razdoblju od 2007. do 2010. ti dugoročni ugovori koji nisu obuhvaćeni postupkom predstavljali su u prosjeku 11,1 TWh električne energije, dok su ugovori o prodaji društva Hidroelectrica koji su predmet ispitivanja predstavljali 10,5 TWh. Relativno govoreći, potonji ugovori društva Hidroelectrica predstavljali su 35 % količine električne energije koja je bila predmetom izravnih sklopljenih ugovora 2007., dok je drugim ugovorima obuhvaćeno otprilike 41 % količine električne energije koja je bila predmetom izravnih sklopljenih ugovora. Ostatak (otprilike 24 %) se odnosi na ugovore za manje količine. Relevantni podaci iz svih ugovora koji ispunjavaju kriterije koje je Komisija zadala o usporedivim razdobljima i količinama stoga otkrivaju, općenito, količinu koja je slična onoj za ukupnu količinu koju je društvo Hidroelectrica isporučilo prema ugovorima koju su predmet postupka.
- (38) Komisija ne posjeduje informacije koje bi ukazale na to da je sklapanje ugovora obuhvaćenih podacima koje je Rumunjska dostavila proizašlo iz poslovanja koje nije u skladu s tržištem ili da bi bilo pod utjecajem regulatornih zahtjeva. Isto tako, za potrebe usporedbe s ugovorima društva Hidroelectrica koji su predmet ispitivanja, Rumunjska je naglasila kako su iz analize izuzeti ugovori o maloprodajnoj opskrbi koji se temelje na veleprodajnoj opskrbi strana koje su predmet ispitnog postupka (trgovci električnom energijom) od strane društva Hidroelectrica. U skladu s time, za ugovore u skupu podataka može se smatrati da predstavljaju tržišne uvjete usuglašene između voljnih kupaca i voljnih prodavača.

3. RAZLOZI ZA POKRETANJE SLUŽBENOG ISTRAŽNOG POSTUPKA

- (39) U odlukama o pokretanju postupka Komisija je izrazila sumnje oko toga jesu li cijene za opskrbu električnom energijom prema predmetnim ugovorima u skladu s tržištem te jesu li one predstavljale državnu potporu.
- (40) Komisija je usporedila cijene utvrđene ugovorima s trgovcima električnom energijom, društvima Electrocarbon i Elsid, s cijenama po kojima se električnom energijom trgovalo na OPCOM-PCCB-u te je zamijetila da su cijene po kojima je društvo Hidroelectrica prodavalo električnu energiju navodnim korisnicima bile između 10 % i 70 % niže od prosječnih cijena na OPCOM-PCCB-u tijekom razdoblja od 2007. do 2010.
- (41) U predmetu o ugovoru s društvom Alro, Komisija je zauzela preliminarno stajalište da je društvo Alro ostvarilo nepravednu prednost u obliku sniženih, povlaštenih cijena električne energije tijekom razdoblja od 1. siječnja 2007. do 31. prosinca 2009. te od 1. siječnja 2010. do 31. prosinca 2011., na temelju formule za indeksiranje cijena primjenjive u svakom od razdoblja.
- (42) U predmetu dvaju ugovora s društvom ArcelorMittal, Komisija je zauzela preliminarno stajalište da je sklapanjem ugovora iz 2009. i 2010. za isporuku električne energije tijekom 2010. i 2011. društvo Hidroelectrica prodavalo električnu energiju po cijenama nižim od onog što je bilo moguće: i. prihvaćenjem jedne od paralelnih

⁽³³⁾ Skup podataka korišten za uspoređivanje uključivao je 114 opažanja, obuhvaćajući razdoblje od 2007. do 2010. Skup podataka uključivao je sljedeće informacije: identitet prodavatelja i kupca, vrsta ugovora, datum stupanja na snagu i datum isteka te količina, profil opskrbe i ponderirana prosječna cijena za svaku godinu od 2007. do 2013.

⁽³⁴⁾ Popis kupaca naveden je u tablici I. Priloga II.

„kupovnih” opcija dostupnih na OPCOM-u u to vrijeme za više cijene ili ii. plasiranjem vlastite ponude za prodaju na OPCOM-u za cijenu koja je vjerojatno viša od one koju je platilo društvo ArcelorMittal. Prema preliminarnim stajalištima Komisije ugovorene cijene mogle su predstavljati nepravednu prednost za društvo ArcelorMittal.

- (43) Komisija je donijela preliminarni zaključak da su tarife za električnu energiju koje se razmatraju bile po svojoj prirodi selektivne jer su se primjenjivale samo na neka poduzeća. U onoj mjeri u kojoj su ta poduzeća bila aktivna na tržištima električne energije i industrijskim tržištima otvorenim za tržišno natjecanje na kojima su države članice međusobno trgovale, Komisija je smatrala da bi bilo koja moguća ekonomska prednost pružena korisnicima mogla narušiti tržišno natjecanje te utjecati na trgovinu između država članica.
- (44) Nadalje, Komisija je donijela preliminarni zaključak da su povlaštene tarife za električnu energiju mogle uključivati prijenos državnih sredstava što bi se moglo pripisati državi jer je društvo Hidroelectrica bilo pod kontrolom rumunjske države (80,06 % njegova temeljnog kapitala bilo je u vlasništvu Rumunjske). Osim toga, Komisija se pozvala na ministarsku odluku br. 445/2009 kojom su predstavnici Ministarstva gospodarstva, trgovine i poslovnog okruženja te članovi upravnih odbora elektroenergetskih poduzeća u državnom vlasništvu bili obvezni osigurati da se od 31. ožujka 2010. električnom energijom namijenjenom veleprodajnom tržištu mora trgovati isključivo na OPCOM-u. Zbog toga se za predstavnike Ministarstva gospodarstva, trgovine i poslovnog okruženja moglo smatrati da imaju kontrolu ili barem utjecaj na prakse sklapanja ugovora trgovačkih društava u državnom vlasništvu, uključujući i one društva Hidroelectrica.
- (45) Ako su ti ugovori uključivali državnu potporu, trebalo bi ih se smatrati potporom dodijeljenom protivno obvezama obavješćivanja i mirovanja propisanim člankom 108. stavkom 3. UFEU-a. Komisija je također izrazila sumnju oko toga bi li takva potpora bila spojiva s UFEU-om.
- (46) U pogledu prethodnog navedenoga, Komisija je donijela preliminarni zaključak da su povlaštene tarife za električnu energiju mogle uključivati državnu potporu te je pozvala Rumunjsku da dostavi dostatne informacije kojima će se njezine sumnje otkloniti.

4. PRIMJEDBE RUMUNJSKE

- (47) Nadležna tijela Rumunjske iznijela su opažanja samo u vezi s odlukama o pokretanju postupka koje se odnose na ugovore s trgovcima električnom energijom, društvima ArcelorMittal i Alro te se suzdržala od iznošenja ikakvih opažanja u vezi s ugovorima s društvima Electrocarbon i Elsid.
- (48) Nadležna tijela Rumunjske mišljenja su kako ugovori s društvima ArcelorMittal i Alro nisu uključivali potporu. Naglasila su da stečajni upravitelj nije raskinuo ugovor s društvom Alro tijekom stečajnog postupka što dokazuje da je bio profitabilan.
- (49) U pogledu ugovora s trgovcima električnom energijom nadležna tijela Rumunjske nisu dostavila bitne tvrdnje. Tvrdila su da su neki od ugovora možda uključivali državnu potporu (ugovori s društvima Alpiq RomEnergie, Alpiq RomIndustries, EFT, Energy Holding i Euro-Pec), suzdržala su se od davanja ikakvog mišljenja o određenim ugovorima (onima s društvima Electrica i Luxten-Lighting) i tvrdila da jedan od ugovora nije uključivao potporu (ugovor s društvom Electromagnetica). Nadležna tijela Rumunjske nisu dostavila detaljna objašnjenja kojima bi dokazala svoja opažanja.
- (50) U pogledu mogućnosti pojedinačnog raskidanja ugovora (a pogotovo onih s trgovcima električnom energijom), nadležna tijela Rumunjske objasnila su da je prema rumunjskoj tržišnoj praksi bilo koja ugovorna strana mogla raskinuti ugovor, snoseći rizik plaćanja odštete prema odluci nadležnog suda. Imajući na umu značajke predmetnih ugovora, nadležna tijela Rumunjske jasno su dala do znanja da bi takve odštete bile iznimno visoke. Nadalje, strana koja traži raskid ugovora mogla bi također biti izložena dodatnom riziku od toga da nadležni sud od nje zatraži putem takozvanog „predsjedničkog naloga” ispunjavanje ugovora sve do okončanja spora, kao što je to bio slučaj u predmetima društava Electrocarbon i Elsid.
- (51) Osim toga, nadležna tijela Rumunjske jasno su dala do znanja da su glavna razlika između, s jedne strane, ugovora koje je društvo Hidroelectrica sklopilo s industrijskim potrošačima i, s druge strane, ugovora koje je društvo Hidroelectrica sklopilo s trgovcima električnom energijom činili dodatni troškovi koji su morali biti plaćeni prema ugovorima s industrijskom potrošačima (to jest: plaćanje komponente „T” troškova prijevoza, naknada za sistemske usluge, naknada za distribuciju i naknade za neravnoteže).

5. PRIMJEDBE TREĆIH STRANA

- (52) Svi navodni korisnici osim društva Electrica dostavili su opažanja u vezi s odlukama o pokretanju postupka, sažetima u odjeljku 5.1.
- (53) Osim toga, konkurent društva Alro, jedan proizvođač aluminija, dostavio je 5. listopada 2012. svoja opažanja u vezi s odlukom o pokretanju postupka.
- (54) Dana 6. rujna 2012. anonimni građanin dostavio je opažanja u vezi s odlukama o pokretanju postupka koje se odnose na društvo Alro i trgovce električnom energijom.

5.1. Primjedbe navodnih korisnika

- (55) Glavna opažanja navodnih korisnika slična su i odnose se na to da: i. Komisija nije nadležna za ocjenu ugovora sklopljenih prije pristupanja Rumunjske Europskoj uniji⁽³⁵⁾ ili naknadnih dopuna tih ugovora⁽³⁶⁾; ii. odgovarajuće referentne vrijednosti tržišnih cijena za usporedbu ugovornih cijena ne postoje; iii. je društvo Hidroelectrica djelovalo kao privatni prodavatelj bez da je navodnim korisnicima pružalo ekonomsku prednost; iv. nije postojala pripisivost državi, kao ni prijenos državnih sredstava; v. nije došlo do narušavanja tržišnog natjecanja; vi. selektivnost nije postojala; vii. odvojivosti izmjena od početnog ugovora nije postojala te viii. da se društvo Hidroelectrica proglasilo nesolventnim kako bi izbjeglo svoje ugovorne obveze.

5.1.1. Nenadležnost Komisije za ocjenu ugovora i njihovih naknadnih dopuna

- (56) Zainteresirane strane tvrde da Komisije nije nadležna preispitivati navodne mjere državne potpore provedene prije pristupanja Rumunjske Europskoj uniji („EU”) 2007. Mišljenja su da se isto odnosi i na dopune ugovora sklopljene nakon 2007. jer dopune nisu bile odvojive od početnih ugovora. Dopunama su se samo provodila ugovorna pravila za buduće opskrbe, izvorno određene ugovorima.
- (57) Prema zainteresiranim stranama navodne mjere državne potpore koje proizlaze iz ugovora nisu bile primjenjive nakon pristupanja Rumunjske EU-u budući da su ugovori bili sklopljeni prije 2007.; također, prve dopune kojima su utvrđeni točni parametri sustava indeksiranja cijena⁽³⁷⁾ sklopljeni su prije 2007.
- (58) Nadalje, zainteresirane strane mišljenja su da bi, čak i da se dokaže da su ugovori sadržavali državnu potporu, to moralo biti smatrano postojećom, a ne novom potporom s obzirom na to da su svi uvjeti za dodjelu postojeće državne potpore bili ispunjeni u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 659/1999⁽³⁸⁾. Pogotovo: navodna mjera državne potpore nije ispunjavala uvjete da je se klasificira državnom potporom u trenutku kada je stupila na snagu; tek kasnije je postala državnom potporom i to zbog promjena u tržišnom okruženju; i, naposljetku, navodna mjera državne potpore nije bila znatno izmijenjena nakon stupanja na snagu. Zainteresirane strane su zbog toga tvrdile da Komisija ne može istraživati navodnu mjeru državne potpore prema režimu za novu državnu potporu te da ne može od države članice tražiti da retroaktivno vrati potporu.
- (59) Zainteresirane strane također su tvrdile da je prema sudskoj praksi vrijeme relevantno za ocjenu bilo kakvog posla koji se odnosi na test prodavatelja/tržišnog operatera bilo vrijeme kada je posao sklopljen. Stoga se za poslove sklopljene prije 2007. moglo postaviti pitanje bi li oni predstavljali državnu potporu da su pravila za državnu potporu bila primjenjiva u vrijeme sklapanja tih poslova. Isto načelo je također bilo primjenjivo na razdoblje kada se moralo ocijeniti ekonomsku prednost, to jest na trenutak kada su ugovori bili sklopljeni. Zainteresirane strane su pogotovo tvrdile da u Rumunjskoj⁽³⁹⁾ nije došlo do pravnih ili ekonomskih promjena na tržištu električne energije kojima bi se opravdalo uzimanje 2007. kao referentne točke za procjenu ekonomske prednosti: rumunjska tržišta energijom bila se u nastajanju i prije 2004.; rumunjsko veleprodajno tržište otvoreno je u rujnu 2000.

⁽³⁵⁾ Određeni trgovci električnom energijom (to jest: društva Alpiq RomIndustries, EFT, Alro Electrocarbon i Elsid).

⁽³⁶⁾ Jedan trgovac električnom energijom (društvo EFT) i društvo Alro.

⁽³⁷⁾ Samo u predmetu o društvu Alro.

⁽³⁸⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 659/1999 od 22. ožujka 1999. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu članka 108. ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 83, 27.3.1999., str. 1.).

⁽³⁹⁾ Suprotno mađarskim predmetima o povlaštenim tarifama za električnu energiju – T-80/06 i T-182/09 *Budapesti Erőmű* protiv Komisije (ECLI:EU:T:2012:65).

5.1.2. Nepostojanje odgovarajuće referentne vrijednosti cijena

5.1.2.1. OPCOM-PCCB nije predstavljao prikladnu i valjanu referentnu vrijednost cijena

(60) Svi navodni korisnici koji su podnijeli primjedbe u vezi s odlukom o pokretanju postupka tvrdili su da ne postoji prikladna i valjana referentna vrijednost cijena za uspoređivanje cijena utvrđenih ugovorima. Zainteresirane strane (navodni korisnici) tvrdili su da cijene na OPCOM-PCCB-u ne predstavljaju relevantnu referentnu vrijednost cijena iz sljedećih razloga:

— cijene na OPCOM-PCCB-u nisu odražavale pravo stanje u dotičnom razdoblju,

— ugovori sklopljeni u okviru OPCOM-PCCB-a razlikuju se od ugovora koji su predmet istražnog postupka na više načina (to jest: dugoročna obveza kupnje količina po cijenama određenim u kontekstu volatilnog tržišta u potpunosti se razlikuje od obveze kupnje koja se vrši ili na tržištu za naredni dan ili na potpuno funkcionalnoj burzi električne energije, pogotovo u kontekstu liberaliziranog tržišta. Tržište OPCOM-PCCB lišilo je privatne opskrbljivače fleksibilnosti da mijenjaju svoje ugovor nakon postizanja dogovora. Tržište OPCOM-PCCB do tada nije bilo organizirano kao odgovarajuća platforma u pogledu potreba za električnom energijom velikih industrijskih klijenata i opcija koje su njima bile potrebne.),

— nisu odgovarale istom razdoblju isporuke,

— OPCOM-PCCB i ugovori predstavljali su dva različita tržišta (npr.: razdoblje ugovora o opskrbi kojima se trgovalo na tržištu OPCOM-PCCB trajalo je jednu godinu ili kraće u usporedbi s mnogo dužim razdobljem trajanja predmetnih ugovora; cijene na OPCOM-PCCB platformi bile su više od onih koje su bile pojedinačno dogovorene u ugovorima ⁽⁴⁰⁾ te su bile volatilne i ovisile su o fluktuacijama ponude i potražnje,

— OPCOM-PCCB čak nije ni postojao u trenutku sklapanja većine ugovora, budući da je počeo s radom tek 2005., i

— na OPCOM-PCCB platformi trgovalo se svega malim dijelom ukupne električne energije dostupne na rumunjskom tržištu.

(61) Jedna zainteresirana strana ⁽⁴¹⁾ tvrdila je da OPCOM-PCCB predstavlja referentne vrijednosti koje nisu ili reprezentativne ili prikladne za cijene utvrđene u ugovorima budući da je svega mali dio električne energije dostupan na rumunjskom tržištu električne energije zapravo prodan na tržištu OPCOM-PCCB tijekom razdoblja kojeg Komisija ocjenjuje (to jest, od 2 % ukupne interne potrošnje 2006. do 14,62 % 2012.).

(62) Osim toga, druge zainteresirane strane ⁽⁴²⁾ tvrdile su da su se odgovarajuće referentne vrijednosti za tržišne cijene mogle dobiti i razraditi isključivo primjenom „temeljnog” modela koji se temelji na: i. sličnim činjenicama i uvjetima, ii. popratnim očekivanjima i iii. vremenskom razdoblju koje je isto kao i ono obuhvaćeno trenutnom Odlukom.

(63) Naposljetku, jedna zainteresirana strana ⁽⁴³⁾ tvrdila je da na kompleksnom i specifičnom rumunjskom tržištu električne energije nisu postojale valjane referentne vrijednosti cijena koje bi bile relevantne za cijene utvrđene u ugovorima.

5.1.2.2. Ponuda drugih trgovaca električnom energijom u predmetu o ugovoru s društvom ArcelorMittal

(64) Društvo ArcelorMittal tvrdilo je da pretpostavka da je društvo Hidroelectrica moglo prihvatiti neku od paralelnih ponuda trgovaca na OPCOM-PCCB-u po cijeni višoj od one utvrđene u dvama ugovorima s društvom ArcelorMittal nije realistična jer su kapaciteti na rumunjskom tržištu električne energije bili prekomjerni.

⁽⁴⁰⁾ Za dodatne informacije vidjeti ANRE-ovo Godišnje izvješće o praćenju za 2007. i naredne godine.

⁽⁴¹⁾ Energy Holding.

⁽⁴²⁾ Alpiq RomIndustries i Alpiq RomEnergie.

⁽⁴³⁾ Energy Holding.

- (65) Društvo ArcelorMittal nadalje je tvrdilo da je društvo Hidroelectrica na tržištu s prekomjernim kapacitetima moralo u obzir uzeti rizik da bi u slučaju prodaje električne energije trgovcima oni možda bili u nemogućnosti plasirati tu električnu energiju na tržište ili bi je možda morali preprodati uz gubitak. Također je tvrdilo da su trgovci dostavili ponude za kupnju na OPCOM s očitom namjerom da preprodaju električnu energiju društvu ArcelorMittal po višoj cijeni.
- (66) Štoviše, društvo ArcelorMittal tvrdilo je da bi usporedba cijena navedenih u dvama ugovorima sklopljenim s društvom Hidroelectrica s cijenama navedenim u ponudama trgovaca bila valjana isključivo ako:
- je društvo ArcelorMittal bilo prisiljeno kupovati od trgovaca – međutim, društvo ArcelorMittal tvrdi da to nije bio slučaj budući da je imalo alternativnu mogućnost kupnje od drugih rumunjskih proizvođača te mogućnost kupnje iz Mađarske ili Bugarske,
 - su trgovci mogli preprodati količine koje društvo ArcelorMittal nije kupilo od njih – međutim, činjenica da su ponude povučene ukazuje na to da trgovci nisu računali na prodaju tih količina drugim klijentima izuzev društvu ArcelorMittal,
 - trgovci nisu bili sposobni prevladati gubitke u slučaju da nisu bili u mogućnosti preprodati električnu energiju kupljenu od društva Hidroelectrica. Društvo ArcelorMittal je u vezi s time iznijelo dokaze o tome da društva Arcelco i Petprod nisu bila financijski stabilna.
- (67) Društvo ArcelorMittal također tvrdi da se ugovori iz 2009. i 2010. ne mogu usporediti s cijenama na OPCOM-u jer u to vrijeme OPCOM nije radio redovno. Društvo smatra da je prosječna cijena koju objavljuje ANRE za velike bilateralne poslove reprezentativnija.

5.1.3. *Društvo Hidroelectrica djelovalo je kao privatni prodavatelj bez da je navodnim korisnicima pružalo financijsku prednost.*

- (68) Većina zainteresiranih strana tvrdila je da je društvo Hidroelectrica djelovalo kao privatni prodavatelj pri sklapanju ugovora te da im stoga nije bila pružena bilo kakva financijska prednost: i. ugovori su pregovarani i sklopljeni prema tržišnim uvjetima; ii. društva Hidroelectrica imalo je korist od sklapanja ugovora jer je tako osiguralo ostvarivanje prihoda; iii. ugovorima se osigurala prodaja velike količine proizvodnje električne energije društva Hidroelectrica; iv. ugovorima se društvo Hidroelectrica zaštitilo od bilo kakvog pada cijena u vezi s alternativnom prodajom na raznim drugim tržištima; v. ugovorenom cijenom u obzir se uzimaju rizici i obveze nametnute kupcu, a uvjeti ugovora uglavnom su dogovoreni u korist društva Hidroelectrica; vi. ugovorne cijene plaćene za električnu energiju kupljenu od društva Hidroelectrica konstantno su bile od 80 % do 100 % više od cijena za električnu energiju koju je društvo Hidroelectrica prodavalo na uređenom tržištu i vii. ugovori su predstavljali najbolju alternativu za društvo Hidroelectrica u trenutku kada su bili sklopljeni.
- (69) Osim toga, zainteresirane strane tvrdile su da je Komisija trebala razmotriti financijski položaj društva Hidroelectrica na datum sklapanja ugovora, s obzirom na to da se u skladu sa sudskom praksom ⁽⁴⁴⁾ informacije koje nisu bile dostupne te nepredvidivi razvoji događaja u trenutku sklapanja ugovora nisu uopće smjeli uzeti u obzir u ocjenjivanju koje provodi Komisija.
- (70) Društvo Alro tvrdilo je da je svaka sljedeća izmjena njegovog ugovora s društvom Hidroelectrica uvijek išla u korist društva Hidroelectrica iz sljedećih razloga: i. uvedena je odredba o indeksiranju cijena kojom su u obzir uzeti troškovi društva Hidroelectrica; ii. valuta ugovora promijenjena je iz USD u RON u lipnju 2007., u doba kada je leu povećavao vrijednost u odnosu na USD, što je društvu Hidroelectrica omogućilo povećanje vrijednosti od 40 % u odnosu na cijenu te eliminaciju njegovih valutnih rizika; iii. formula prema LME-u uvedena je 2010. što je dovelo do naglog povećanja cijena.
- (71) Štoviše, društvo Alro dostavilo je sveobuhvatne i opširne ekonomske studije koje su proveli grupa Brattle i društvo Nera kako bi dokazali svoje tvrdnje da ugovor s društvom Hidroelectrica nije uključivao državne potpore. Prema studiji grupe Brattle iz 2005. procijenjena neto sadašnja vrijednost (dalje u tekstu: „NSV”) ugovora

⁽⁴⁴⁾ Predmet C-482/99, *Francuska Republika protiv Komisije (Stardust Marine)*, [2002.] ECR I-4397.

s društvom Alro (393,09 milijuna EUR) bila je viša od one koja proizlazi iz hipotetskog scenarija prodaje (355 milijuna EUR) koji se temelji na pretpostavci potpuno konkurentnog tržišta. Grupa Brattle je slične procjene dostavila i za 2007., za koju su rezultati slični onima iz 2005.: NSV u iznosu od 348 milijuna EUR ugovora s društvom Alro iz 2007. bila je, osim toga, viša od NSV-a u iznosu od 300 milijuna EUR hipotetskog ugovora.

- (72) Društvo Alro također je dostavilo studije i izvješća grupe Brattle i društva Nera kako bi dokazalo svoje tvrdnje da mu putem ugovora s društvom Hidroelectrica nije odobrena nezakonita potpora.
- (73) Društvo Energy Holding, trgovac električnom energijom, dostavilo je ekonomsku analizu, simulacije cjenovnog modela i izvješća o cijenama koje je izradilo društvo KPMG, nezavisna konzultantska tvrtka, kako bi dokazalo svoje tvrdnje da nezakonite potpore nisu postojale. Društvo KPMG potvrdilo je da je ugovor s društvom Energy Holding: i. bio najbolja alternativa dostupna društvu Hidroelectrica u tom trenutku i ii. da je omogućio društvu Hidroelectrica veći povrat ili da je bio manje rizičan od druge najbolje alternative. Analiza koju je provelo društvo KPMG temeljila se na analizi apsolutnog i relativnog vrednovanja, umjesto na nekoj drugoj metodi vrednovanja ugovora (npr. marginalna analiza profitabilnosti, skraćena analiza interne stope rentabilnosti). Odnosila se na dva razdoblja vrednovanja (od 2004. do 2013. te od 2010. do 2018.) i odražavala uvjete ugovora sklopljenog s društvom Hidroelectrica 2004. te uvjete koji su bili nanovo pregovarani 2009. kada je ugovor obnovljen. Društvo KPMG je istu analizu u kasnijoj fazi produžilo do 1. siječnja 2007. Zaključak analize bio je isti kao i prethodno opisani zaključak za apsolutno i relativno vrednovanje.

5.1.4. Nepostojanje pripisivosti državi kao ni prijenosa državnih sredstava

- (74) Gotovo sve zainteresirane strane ⁽⁴⁵⁾ tvrdile su da se njihovi ugovori s društvom Hidroelectrica ne mogu pripisati državi, budući da upravni odbor u skladu sa statutima društva Hidroelectrica delegira svoje izvršne ovlasti glavnom izvršnom direktoru. Stoga se tvrdilo da članovi uprave nisu sudjelovali u svakodnevnom poslovanju društva Hidroelectrica, uključujući sklapanje ugovora.
- (75) Jedna zainteresirana strana ⁽⁴⁶⁾ smatrala je da Komisija snosi teret dokazivanja pripisivosti. Zainteresirana strana tvrdila je da činjenica da je država većinski dioničar društva Hidroelectrica nije dostatan razlog iz kojeg se može zaključiti da je mjera pripisiva državi. Nadalje je tvrdila da je Komisija došla do tog zaključka isključivo na temelju „naznaka” i pretpostavki, a ne na temelju konkretnih činjenica što je protivno zahtjevima sudske prakse. Zainteresirana strana tvrdila je da su konkretni dokazi, poput dokumenata, činjeničnih elemenata i konkretnih radnji od strane države bili potrebni kako bi se dokazao taj zaključak.
- (76) Druge zainteresirane strane ⁽⁴⁷⁾ tvrdile su da nije došlo do prijenosa državnih sredstava. Pogotovo su tvrdile da navodno niže cijene koje nudi poduzeće kojim upravlja država nije dostatan čimbenik koji bi ukazao na postojanje državnih sredstava. Također su tvrdila da je bilo potrebno *in concreto* utvrditi intervenciju rumunjske države u pogledu korištenja tih sredstava. Nadalje, zainteresirane strane naglasile su da je prema statutima društva Hidroelectrica za sklapanje ugovora bio nadležan isključivo glavni direktor, a ne upravni odbor te da stoga država nije bila uključena u postupak donošenja ugovornih odluka društva Hidroelectrica.

5.1.5. Nepostojanje narušavanja tržišnog natjecanja

- (77) Neke od zainteresiranih strana ⁽⁴⁸⁾ tvrdile su da nije došlo do potencijalnog ili stvarnog narušavanja tržišnog natjecanja koje prolazi iz njihovih ugovora s društvom Hidroelectrica iz sljedećih razloga: i. nije utvrđeno relevantno tržište na kojem bi odobrena državna potpora osnažila položaj nekog poduzeća u odnosu na druga poduzeća u trgovini unutar EU-a i ii. rumunjsko tržište električne energije nije koncentrirano što dokazuje indeks koncentracije Herfindahl-Hirschman (HHI).

⁽⁴⁵⁾ AlpiqRomEnergie, AlpiqRomIndustrie, Electromagnetica, Energy Holding, Electrocarbon i Elsid, ArcelorMittal i Alro.

⁽⁴⁶⁾ Energy Holding, trgovac električnom energijom.

⁽⁴⁷⁾ EFT, Electromagnetica, Luxten-Lighting i Energy Holding.

⁽⁴⁸⁾ EFT, Electromagnetica, Luxten-Lighting i Alro.

5.1.6. *Nepostojanje selektivnosti*

- (78) Neke od zainteresiranih strana ⁽⁴⁹⁾ tvrdile su da nije postojala selektivnost koja proizlazi iz njihovih ugovora s društva Hidroelectrica jer su ugovori iste ili slične vrste bili sklapani s drugim trgovcima (za trgovce električnom energijom) ili su bili dostupni drugim stranama na tržištu (za one koji nisu trgovci).

5.1.7. *Nepostojanje odvojivosti izmjena od početnog ugovora*

- (79) Društva Electrocarbon i Elsid tvrdila su da izmjene ugovora nisu bile odvojene od ugovora. Također su navela da su promjene cijena i dalje u skladu s načelom prodavatelja u tržišnom gospodarstvu čak i u situacijama u kojima bi se takve izmjene mogle smatrati zasebnim obvezama te da one stoga nisu uključivale državnu potporu.

5.1.8. *Jedini razlog zašto se društvo Hidroelectrica proglasilo nesolventnim je izbjegavanje ugovornih obveza*

- (80) Neki od trgovaca električnom energijom ⁽⁵⁰⁾ tvrdili su da je jedini razlog zašto se društvo Hidroelectrica proglasilo nesolventnim je kako bi raskinulo svoje ugovorne obveze. Tvrdili su da društvo Hidroelectrica, iako je u potpunosti iskoristilo prednosti iz ugovora u prošlosti, više nije bilo spremno ispoštovati preuzete obveze te se stoga proglašenje nesolventnosti činilo kao način izlaska iz ugovora.

5.2. **Primjedbe ostalih zainteresiranih stranaka**

- (81) Komisija je zaprimila primjedbe u vezi s odlukom o pokretanju postupka u vezi društva Alro od drugih strana, izuzev navodnih korisnika: i. primjedbe od jednog konkurenta društva Alro i ii. primjedbe od anonimne strane (građanin).

5.2.1. *Primjedbe podnesene od strane jednog od konkurenata društva Alro*

- (82) Jedan od konkurenata društva Alro tvrdio je da su i tržišne cijene na burzi električne energije i cijene na promptnom tržištu bile beznačajne kao referentne vrijednosti cijena za ugovore o opskrbi električnom energijom s talionicama aluminija. Prema mišljenju konkurenta društva Alro, talionice aluminija uglavnom se moraju pouzdati u dugoročne i relativno predvidljive ugovore o opskrbi električnom energijom kako ne bi morale obustavljati rad zbog neodrživo visokih cijena električne energije te kako bi izbjegle sve potencijalne rizike od prestanka rada zbog cijena električne energije i profita proizvođača.
- (83) Konkurent društva Alro također je tvrdio da se uspoređivanjem tarifa utvrđenih dugoročnim ugovorima o opskrbi električnom energijom s cijenama električne energije na burzi električne energije i/ili s cijenama na promptnim tržištima i/ili s tarifama drugih industrija mogla narušiti stvarno slika o tržištu i donijeti loš presedan, što predstavlja znatan rizik ne samo za društvo Alro i/ili njegove konkurente već i za cijelo europsko tržište.
- (84) Osim toga, konkurent društva Alro tvrdio je da je utjecaj na tržišno natjecanje trebao biti procijenjen usporedbom sa cijenama koje talionice aluminija plaćaju na globalnoj ili barem europskoj razini za električnu energiju koju koriste. Budući da troškovi električne energije čine više od jedne trećine ukupnog troška proizvodnje aluminija te imajući u vidu da su proizvođači aluminija kupovali električnu energiju na nacionalnom tržištu te potom sudjelovali u tržišnom natjecanju na svjetskoj razini, relevantna procjena zahtijevala bi procjenu temeljenu na cijenama električne energije koje su proizvođači aluminija plaćali diljem svijeta. Konkurent društva Alro stoga je tvrdio da je Komisija, kako bi provela odgovarajuće ocjenjivanje potencijalnog narušavanja tržišnog natjecanja, trebala provjeriti je li navodna državna potpora zaista smanjila troškove proizvodnje društva Alro na razinu ispod one njegovih konkurenata te time pružila društva Alro prednost s obzirom na tarife njegovih konkurenata u Europi i/ili svijetu.

⁽⁴⁹⁾ EFT, Luxten-Lighting, Electrocarbon i Elsid.

⁽⁵⁰⁾ Alpiq RomEnergy i Alpiq RomIndustries.

- (85) Nadalje, konkurent društva Alro tvrdio je da je „uspoređivanje cijena s troškovima i razumnom profitnom maržom moglo biti prihvatljivo kao legitimna metodologija određivanja cijena” u nedostatku relevantnih informacija potrebnih za definiranje usporedive „tržišne cijene”. Isti logika možda se mogla primijeniti na „odluku o nudi cijena indeksiranih na temelju cijena na LME-u”. Također je tvrdio da su se cijena električne energije koja je niža nego cijene na burzi električne energije, određivanje cijene na temelju troška i određivanje cijene prema indeksiranju na LME-u mogli objektivno opravdati jedinstvenim značajkama i profilom klijenata talionica aluminija.

5.2.2. *Primjedbe podnesene od strane građanina*

- (86) Građanin je tvrdio da je društvo Alro kupovalo električnu energiju od društva Hidroelectrica po povlaštenoj cijeni, to jest po cijeni nižoj od one tržišne (poput cijena na OPCOM-u i prema ANRE-u). Građanin je uz to naveo i tvrdnju da je prilagodba ugovorne cijene za društvo Alro putem mehanizma indeksiranja temeljenog na formuli prema LME-u predstavljala mehanizam određivanja cijena kojim su se diskriminirali drugi kupci električne energije na tržištu.
- (87) Komisija je od istog građanina zaprimila i primjedbe koje se odnose na ugovore s trgovcima električnom energijom, u kojima se navodi da su ugovori predstavljali državnu potporu. Dokazi koji dokazuju tu tvrdnju nisu dostavljeni.

6. PRIMJEDBE NADLEŽNIH TIJELA RUMUNJSKE O OPAŽANJIMA TREĆIH STRANA

- (88) Nadležna tijela Rumunjske odgovorila su na opažanja zainteresiranih strana. Pogotovo, nadležna tijela Rumunjske ostala su pri svim mišljenju iznesenom u srpnju 2012. u pogledu ugovora koje je društvo Hidroelectrica sklopilo s trgovcima električnom energijom i objasnilo da ti ugovorni nisu bili tipično pouzdani i dugoročni iz najmanje dva razloga: i. kupac je mogao jednostrano raskinuti bilo koji ugovor uz otkazni rok od 30 dana bez obveze plaćanja odgovarajuće kompenzacije, dok društvo Hidroelectrica nije imalo tu mogućnost te je ii. proizvodnja po satu koja se isporučivala kupcu mogla varirati te je varirala po nahođenju kupca.
- (89) Osim toga, nadležna tijela Rumunjske tvrdila su da su nakon sklapanja ugovora ili izmjena ugovora kupci imali pravo (koje su u stvarnosti koristili) da povećaju ili smanje potrebnu količinu električne energije slanjem obavijesti čak i samo jedan dan prije isporuke, što je karakteristika poslova na promptnom tržištu.
- (90) Nadležna tijela Rumunjske suzdržala su se od davanja mišljenja o ugovorima s društvima Electrocarbon i Elsid. Kao razlog tome nadležna tijela Rumunjske nadodala su da nisu znala jesu li društva Electrocarbon i Elsid također uključena u trgovanje električnom energijom na veliko.
- (91) Nadležna tijela Rumunjske dostavila su dobro obrazložene i detaljne komentare o opažanjima društava Alro i ArcelorMittal kojima dokazuju svoj zaključak da njihovi ugovori nisu predstavljali državnu potporu. Nadležna tijela Rumunjske pogotovo su objasnila da država nije dala nikakve naputke svojim predstavnicima u upravnom odboru društva Hidroelectrica te da rumunjsko pravo trgovačkih društava obvezuje članove uprave da rade u interesu tvrtke, a ne u interesu dioničara koji su ih imenovali.
- (92) Nadležna tijela Rumunjske tvrdila su da se društvo Alro opskrbljivalo iz vlastite proizvodnje društva Hidroelectrica te da se profitabilnost stoga morala mjeriti isključivo usporedbom s troškovima proizvodnje društva Hidroelectrica. Nadležna tijela Rumunjske su jasno dala do znanja da je društvo ArcelorMittal drugi najveći potrošač električne energije u Rumunjskoj, poslije društva Alro, te su objasnili da je isto vrijedilo za električnu energiju kao i za bilo koji drugi proizvod: što je kupljena količina veća, to je ugovorna cijena niža.
- (93) Osim toga, nadležna tijela Rumunjske potvrdila su da su opažanja društva ArcelorMittal o tome da je, kako je ANRE izvijestio, prosječna cijena koju su plaćali industrijski potrošači čija je potražnja u visini od 150 000 MWh godišnje bila svega 11 RON/MWh veća od cijene koju je društvo ArcelorMittal plaćalo 2010. Nadležna tijela su sljedećim tvrdnjama objasnila tu razliku: i. isporuka prema ovom linearnom profilu omogućava opskrbljivaču električnom energijom optimizaciju vlastitih troškova proizvodnje; ii. troškovi održavanja su znatno smanjeni; iii. i broj i trajanje slučajnih prekida rada su smanjeni i iv. znatno su smanjenje neravnoteže na tržištu električne energije što se također odrazilo smanjenjem troškova nabave električne energije.

- (94) U pogledu opažanja konkurenta društva Alro, nadležna tijela Rumunjske u potpunosti su podržala stav potonjeg i njegovo mišljenje prema kojem se europski proizvođači aluminijske na tržištu natječu sa svim drugim svjetskim proizvođačima aluminijske. Štoviše, nadležna tijela Rumunjske tvrdila su da se ugovorom s društvom Alro nije narušilo tržišno natjecanje na svjetskom tržištu aluminijske.
- (95) Nadalje, nadležna tijela Rumunjske tvrdila su da bi sa financijskog stajališta svaki razumni proizvođač električne energije ponudio proizvođaču aluminijske tarifu povoljniju od cijena na OPCOM-PCCB-u ili cijena na promptnom tržištu s obzirom na specifične značajke proizvođača aluminijske. Također su pojasnili da cijena na promptnom tržištu ne bi bila ispravna referentna vrijednost za dugoročni ugovor sklopljen s industrijskim korisnikom. Cijene utvrđene bilateralnim ugovorima s povoljnim uvjetima plaćanja te kojima su obuhvaćene velike količine električne energije s predvidljivim rasponom potrošnje morale su biti mnogo niže od cijena električne energije na promptnom tržištu.
- (96) Što se tiče opažanja građanina, nadležna tijela Rumunjske tvrdila su da su neutemeljena. Što se tiče navoda građanina da su cijene odobrene društvu Alro bile niže od cijena za ekvivalentne poslove u Rumunjskoj, nadležna tijela Rumunjske objasnila su da je građanin u potpunosti zanemario fluktuaciju cijene temeljenu na specifičnim elementima svakog posla (to jest, velikim količinama električne energije s potrošnjom u rasponu, visokoj razini predvidljivosti i povoljnim financijski uvjeti za prodavača).
- (97) Što se tiče druge tvrdnje građanina o tome da je davanje mogućnosti društvu Alro da prilagođava cijene na temelju formule prema LME-u bilo diskriminirajuće prema drugim sudionicima na tržištu električne energije, nadležna tijela Rumunjske navela su sljedeće: i. rumunjsko zakonodavstvo dozvoljavalo je tu praksu pod uvjetom da društvo Hidroelectrica zarađuje na predmetnim ugovorima i ii. dogovor je predstavljao oblik partnerstva između prodavača i kupca koji su dijelili zaradu od prodaje aluminijske.

7. OCJENA

7.1. Postojanje državne potpore

- (98) Na temelju članka 107. stavka 1. UFEU-a sve potpore koje daju države članice ili koje se daju putem državnih sredstava u bilo kojem obliku, a koje narušavaju ili prijete narušavanjem tržišnog natjecanja stavljanjem u povlaštenu položaj određenih poduzeća ili proizvodnje određene robe nisu spojive s unutarnjim tržištem ako utječu na trgovinu između država članica. Kako bi predstavljale državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a predmetne mjere moraju ispunjavati sve te uvjete.
- (99) Stoga je potrebno ocijeniti je li se ugovorima koji su predmet ispitnog postupka pružala državna potpora u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a kupcima električne energije koju je prodavalo društvo Hidroelectrica, to jest društvima Alpiq RomEnergie, Alpiq RomIndustries, EFT, Electrica, Electromagnetica, Energy Holding, EURO-PEC, Luxten-Lighting, Alro, ArcelorMittal, Electrocarbon i Elsid, nakon pristupanja Rumunjske Europskoj uniji.
- (100) To bi bio slučaj, među ostalim uvjetima primjene članka 107. stavka 1. UFEU-a, samo ako su predmetnim ugovorima pojedini kupci stavljeni u povoljniji položaj tako da im je pružena ekonomska prednost u odnosu na redovne tržišne uvjete te, ako je tako, samo ako se prednost pružena ugovorima i njihovim naknadnim izmjenama može pripisati ne samo sredstvima rumunjske države, već i radnjama, napatcima ili prevladavajućem utjecaju države, za razliku od samostalnih poslovnih odluka društva Hidroelectrica.
- (101) Prema odluci u predmetu o društvu Budapesti Erömü⁽⁵¹⁾, mjere države potpore koje su stupile na snagu prije pristupanja te koje se i dalje primjenjuju nakon pristupanja trebale bi se smatrati ili postojećom potporom ili novom potporom koja je uslijedila nakon pristupanja. Kako bi se mjere smatrale postojećom potporom, one bi se trebale izričito navesti u Aktu o pristupanju države članice Europskoj uniji; u ovom predmetu u Prilogu V. Ugovora o pristupanju Rumunjske i Bugarske Europskoj uniji („Akt o pristupanju”)⁽⁵²⁾. Ugovori nisu bili izričito navedeni u Prilogu V. Akta o pristupanju. S obzirom na to da su ugovori i dalje bili primjenjivi nakon datuma pristupanja, može ih se smatrati jedino novim mjerama te ih se stoga, s obzirom na citiranu sudsku praksu, mora ocjenjivati od datuma pristupanja (1. siječnja 2007.) s obzirom na četiri uvjeta utvrđena u članku 107. stavku 1. UFEU-a.

⁽⁵¹⁾ Spojeni predmeti T-80/06 i T-182/09 *Budapesti Erömü protiv Europske komisije*, stavci 50. do 62.

⁽⁵²⁾ SL L 157, 21.6.2005., str. 96.

Komisija bi stoga trebala ocijeniti ugovore kao moguće nove mjere potpore od trenutka pristupanja Rumunjske EU-u 1. siječnja 2007. Ta ocjena ne može se temeljiti na okolnostima prisutnim na tržištu u vrijeme kada su ugovori sklopljeni (vidjeti uvodnu izjavu 19.), pogotovo ne za potrebe donošenja odluke o tome jesu li predmetni ugovori bili u skladu s tržišnim cijenama u trenutku sklapanja. Takve okolnosti se stoga ovdje više neće dalje ocjenjivati.

7.2. Ocjena moguće ekonomske prednosti u odnosu na tržišne uvjete

- (102) Kako bi se utvrdilo bi li cijene i uvjeti po kojima je društvo Hidroelectrica opskrbljivalo navodne korisnike električnom energijom inače bili nedostupni na rumunjskom tržištu od 2007., Komisija prvo mora utvrditi odgovarajuću referentnu vrijednost cijene koja odražava tržišnu cijenu koja je i. bila dostupna tijekom razdoblja kada su ugovori bili na snazi nakon pristupanja Rumunjske EU-u i ii. koja je bila važeća za razdoblje za koje je Komisija pokrenula službeni postupak u vezi s ugovorima.

7.2.1. Ekonomska prednost u odnosu na tržišne uvjete

- (103) Pri ocjenjivanju je li postojala ekonomska prednost, Komisija kao referentnu točku uzima tržišnog operatora s istim ili sličnim obvezama kao i društvo Hidroelectrica, koji ima jednake prilike i koji je suočen s istim pravnim i ekonomskim uvjetima koji su postojali u Rumunjskoj tijekom razdoblja koje se ispituje, s obzirom na ograničenja i komercijalne ciljeve operatora⁽⁵³⁾. Ako se isključi postojanje države potpore, javno trgovačko društvo mora pri prodaji svojih proizvoda poslovati kao privatni subjekt u tržišnom gospodarstvu i težiti tome da maksimalno poveća prihode ili da maksimalno smanji gubitke. Drugim riječima, ocjena postojanja moguće nepravedne ekonomske koristi u tržišnom ugovoru o opskrbi od opskrbljivača u državnom vlasništvu uključuje ocjenu toga do koje bi se mjere opskrbljivač koji nije u državnom vlasništvu ponašao na isti način u sličnoj situaciji.
- (104) Također, dok bi razlike u cijeni između tarifa za električnu energiju koje je država odredila i viših cijena na slobodnom tržištu mogle tijekom prvog ocjenjivanja ukazati na postojanja državne potpore, iz objektivnih razloga bi još uvijek moglo biti moguće utvrditi da niže razine cijena u ugovorima koji su predmet ispitnog postupka ne pružaju kupcima električne energije ekonomsku prednost u odnosu na tržišne uvjete⁽⁵⁴⁾. Naposljetku, u postupku ispitivanja mogućnosti postojanja državne potpore koja se definira kao cijene električne energije iznad razine tržišnih uvjeta na tržištima električne energije koje karakterizira složeno tržišno uređenje, Komisija se zakonito može osloniti na određene metode ili ekonomske modele kako bi odredilo do koje se mjere ugovorne cijene razlikuju od tržišnih⁽⁵⁵⁾.
- (105) Zapravo, cijena za ugovore bila je ili godišnje prilagođavana na razinu iznad cijene utvrđene u ugovoru ili se godišnje utvrđivala za nekoliko ugovora, izuzev onog s društvom Alro za koje se stvarna godišnja cijena dobila primjenom ugovornih formula indeksiranja. Postojanje ekonomske prednosti stoga se ocjenjuje za svaku godinu obuhvaćenu ispitnim postupkom počevši od 1. siječnja 2007.

— Ugovori s trgovcima električnom energijom, proizvođačima elektroda i društvom Alro

- (106) Kako je opisano u uvodnim izjavama 24. do 35., Komisija je razmotrila nekoliko segmenata tržišta električne energije u Rumunjskoj između 2007. i 2010. Kako bi se slične vrijednosti mogle međusobno usporediti, primjereno je razmotriti najbliže i najadekvatnije instrumente za usporedbu cijena navedenih u ugovorima tijekom razdoblja koje je predmet ispitnog postupka.
- (107) Na tržištima električne energije koja dobro funkcioniraju, koja imaju adekvatnu likvidnost i alate koji omogućuju predvidljivost cijena za buduće isporuke, cijene na promptnom tržištu dobar su pokazatelj ili zamjena za tržišne cijene i mogu se iskoristiti kao referentne vrijednosti za procjenu visina cijena u pojedinim ugovorima. Međutim, s obzirom na relativno visok udio potražnje koji se u Rumunjskoj 2007. i dalje namirivao po reguliranim tarifama, na ograničenu likvidnost trgovinskih platformi OPCOM-a u razdoblju od 2007. do 2010., na količine električne energije koje su predmet ugovora koji su predmet ispitnog postupka i na činjenicu da su burze električne energije kojima upravlja OPCOM bile proglašene relevantnim protumonopolskim tržištem koje je podvrgnuto zloupotrebi vladajućeg položaja (uvodne izjave 30., 31. i 34.) te uzevši u obzir primjedbe trećih strana (uvodne izjave 60. do 63.), u ovome predmetu nije moguće utvrditi na *prima facie* osnovi da se cijene na promptnom tržištu ili cijene na OPCOM PCCB platformi mogu smatrati prikladnim referentnim vrijednostima za ocjenu moguće prisutnosti ekonomske prednosti u odnosu na tržišne cijene.

⁽⁵³⁾ Vidjeti sudsku praksu navedenu u bilješki 39., stavci 69. do 89.

⁽⁵⁴⁾ Odluka Komisije 2014/456/EU od 4. veljače 2014. o državnoj potpori br. SA.21817 (C 3/07) (ex NN 66/06) koju je provela Španjolska – Španjolske tarife za opskrbu električnom energijom: potrošači (SL L 205, 12.7.2014., str. 25.), uvodne izjave 113. do 120.

⁽⁵⁵⁾ Spojeni predmeti T-80/06 i T-182/09 *Budapesti Erőmű* protiv *Europske komisije*, stavci 104. do 114.

- (108) Komisija je stoga odlučila ne osloniti se na prosječne cijene na OPCOM-u za dobivanje referentnih vrijednosti za usporedbu ugovornih cijena društva Hidroelectrica na kojima je temeljila svoje sumnje izjavljene u odgovarajućim odlukama o pokretanju postupka o prisutnosti ekonomske prednosti u deset ugovora s trgovcima električnom energijom i u dva ugovora s proizvođačima elektroda. Ispitnim postupkom pokazalo se da se trgovanje na platformama poput OPCOM-a, za kraća trajanja te po standardnim uvjetima, bilo na „naredni dan” ili „jedna godina ili kraće” osnovi ili s namjerom pružanja pomoćnih usluga ili usluga uravnoteženja operatoru elektroenergetske mreže, ne može u specifičnim okolnostima prisutnim na rumunjskom tržištu tijekom razmatranog razdoblja smatrati razumnom alternativom prilagođenim ugovorima društva Hidroelectrica koji su predmet ispitivanja. Predmetni ugovori sklapani su izravno kako bi se udovoljilo specifičnim potrebama opskrbe kupca i prodavača uz fleksibilnost koje u drugim segmentima tržišta nije bila dostupna. Kako bi se utvrdila prisutnost ekonomske prednosti u odnosu na tržišne uvjete potrebno je stoga razmotriti uvjete koji su postojali u drugim segmentima tržišta dostupnim u Rumunjskoj 2007. i kasnije., čak i ako oni nisu bili utvrđeni u odlukama o pokretanju postupka.
- (109) U pogledu uređenog tržišta na kojem je društvo Hidroelectrica doista isporučivalo otprilike jednu petinu svoje proizvodnje u trenutku nastanka navedenih činjenica (uvodna izjava 31.), usporedba s uređenim cijenama koje je društvo Hidroelectrica godišnje zaračunavalo na temelju prihvatljivih troškova i stope povrata koju je odredilo regulatorno tijelo za energetiku, ANRE, pokazuje da su sve ugovorne cijene koje su predmet ispitivanja konstantno bile znatno veće od uređenih cijena između 2007. i 2010. (uvodna izjava 26. i Prilog 1.). Stoga je za društvo Hidroelectrica bilo ekonomski razumno nastaviti opskrbljivati sve navodne korisnike iz trenutnog postupka od 2007., budući da su predmetni ugovori bili unosniji od onih dostupnih na uređenom tržištu. U svakom slučaju, te radeći usporedbu s teoretskom alternativom povećanja isporučenih količina na uređenom tržištu, društvo Hidroelectrica nije po želji moglo opskrbljivanje električnom energijom prebaciti s ugovora koji su predmet ispitivanja na uređeno tržište, budući da je ANRE *ex ante* odredio isporučene količine na uređenom tržištu.
- (110) Isto vrijedi, *mutatis mutandis*, i za uvjete trgovanja na tržištu električne energije uravnoteženja i tržištu za naredni dan. S obzirom na značajke proizvodnje društva Hidroelectrica, koja se dijelom temelji na otpremljivoj električnoj energiji i niskim graničnim troškovima, može se tvrditi da je društvo Hidroelectrica moglo osigurati povremeno veće prihode prebacivanjem opskrbe električnom energijom s predmetnih ugovora na tržište za naredni dan i tržište električne energije uravnoteženja, pogotovo se fokusirajući na opskrbu električnom energijom u razdobljima vršne potrošnje kada cijene znatno rastu. Međutim, za tržišne uvjete i cijene koje prevladavaju na tim segmentima tržišta se iz različitih razloga ne može smatrati da predstavljaju tržišne uvjete s kojima se ugovori koji su predmet ispitivanja mogu uspoređivati kako bi se utvrdilo je li njima pružena ekonomska prednost kupcima.
- (111) Kao prvo, očito je da je društvo Hidroelectrica vršilo opskrbu električnom energijom i na tim segmentima tržišta između 2007. i 2010., iako u ograničenim količinama – manje od 10 % prodaje (uvodna izjava 31.). Relevantno pitanje je bi li takva tržišta predstavljala valjanu alternativu razumnom operatoru koji djeluje umjesto društva Hidroelectrica te određivanje odredišta za 63 % prodaje – prodaje koju je društvo Hidroelectrica ostvarilo na temelju bilateralnih ugovora sklopljenih između 2007. i 2010.
- (112) Trgovanje na tim segmentima tržišta uključivalo je posebne značajke zbog kojih nije moguće odrediti tržišne uvjete koji su vrijedili za cijelo rumunjsko tržište ili za dugoročne ugovore društva Hidroelectrica. Proizvođači električne energije zaista pružaju usluge uravnoteženja ili pomoćne usluge operatoru prijenosnog sustava na temelju nepredviđene potražnje i uzoraka potražnje od strane jednog kupca. Opskrba za naredni dan također podrazumijeva cijene i količine koje se ne mogu predvidjeti od dana do dana. Drugim riječima, dugoročni ugovori koji su predmet ispitnog postupka ne mogu se usporediti s nizom od 365 jednodnevnih ugovora za isto razdoblje, čak i ako se zanemare njihove odredbe te se pretpostavi da ih se može podijeliti na niz ugovora koji se mogu godišnje revidirati. Niti jedan od ovih alternativnih segmenata tržišta ne bi ponudio predvidljivost i stabilnost prihoda koji su društvu Hidroelectrica trebali, niti bi odgovaralo značajkama proizvodnje i investicijskom planu društva Hidroelectrica (uvodne izjave 13. do 15.).
- (113) Naposljetku, ukupne količine kojima se trgovalo svake godine od 2007. do 2010. između svih rumunjskih opskrbljivača i dotičnih kupaca na tržištu za naredni dan i tržištu električne energije uravnoteženja zapravo su zajedno uvijek iznosile manje nego godišnje količine isporučene u skladu s ugovorima koji su predmet ispitnog postupka (vidjeti uvodne izjave 30., 31. i 38.). Tijekom tog razdoblja niti jedan segment tržišta nije imao kapacitete ili likvidnost potrebne za apsorpciju količina prodaje ostvarenih u okviru ugovora koji su predmet ispitnog postupka. Drugim riječima, čak i ako se nerealno pretpostavi da je društvo Hidroelectrica moglo zamijeniti sve rumunjske proizvođače i prodavače na jednom ili oba ova segmenta tržišta, društva Hidroelectrica

bi još uvijek moralo naći dodatne kupce za predmetne količine. U skladu s time, uvjeti i cijene koji su se primjenjivali u tim poprilično specijaliziranim segmentima tržišta, bez obzira na njih iznos, ne mogu se upotrijebiti kao referentne vrijednosti za znatnu i objektivnu usporedbu s cijenama društva Hidroelectrica utvrđenim dugoročnim ugovorima.

- (114) S obzirom na ključne značajke ugovora u pogledu fleksibilnosti opskrbe, dugog trajanja i ugovorenih količina te u pogledu specifičnih okolnosti rumunjskog tržišta u razdoblju koje je predmet ispitnog postupka, najpogodniji instrumenti za usporedbu dostupni za određivanje moguće prisutnosti ekonomske prednosti u odnosu na prevladavajuće tržišne uvjete u Rumunjskoj bile su cijene koje su dogovarali veliki potrošači pri sklapanju prilagođenih ugovora koji su izravno pregovarani po uvjetima koji nisu bili nepromjenjivi te koji su bili unaprijed utvrđeni. Stoga je primjereno analizirati jesu li ugovori koji su predmet ispitivanja bili u skladu s cijenama drugih prodavača na rumunjskom tržištu za izravno sklopljene ugovore. Skup podataka prethodno opisan u uvodnim izjavama 35. do 38. koji obuhvaća izravno sklopljene bilateralne ugovore na snazi, sklopljene istodobno kada i ugovori koji su predmet ispitnog postupka, predstavlja najadekvatniju osnovu dostupnu Komisiji u ovom predmetu za usporedbu ugovornih cijena zaračunatih trgovcima električnom energijom te društvima Alro, Electrocarbon i Elsid. Komisija je stoga usporedila te cijene sa cijenama dobivenim iz skupa podataka koji se odnosi na razdoblje od 1. siječnja 2007. do kraja 2010.

— Ugovori s društvom ArcelorMittal

- (115) U pogledu dva ugovora koje je društvo Hidroelectrica sklopilo 2009. i 2010. s društvom ArcelorMittal na tržištu OPCOM-PCCB, Komisija ne smatra da cijene navedene u dvjema paralelnim ponudama dvoje trgovaca dostupnim na tržištu OPCOM-PCCB, koje se navode u odgovarajućoj odluci o pokretanju postupka, predstavljaju odgovarajuću referentnu vrijednost cijena iz sljedećih razloga:

— U pogledu ugovora iz 2009. niti jedna od dvije paralelne ponude dane na OPCOM-u zapravo nije bila valjana. Društvo Energy Holding povuklo je svoju paralelnu ponudu za isto razdoblje, količinu i uvjete isporuke prije nego što je ponuda ArcelorMittal stavljena na dražbu ⁽⁵⁶⁾. Druga ponuda, ona društva Petprod, nije bila prihvatljiva za potrebe određivanja referentnih vrijednosti jer je obuhvaćala samo pola količine koju je društvo ArcelorMittal ponudilo kupiti.

— U pogledu ugovora iz 2010. financijski podaci za dva trgovca s paralelnim ponudama pokazali su da oni ne bi mogli prevladati gubitke u slučaju da nisu bili u mogućnosti preprodati veliku količinu električne energije koju su namjeravali kupiti od društva Hidroelectrica: stvarna namjera ova dva trgovca 2010. bila je preprodati električnu energiju društvu ArcelorMittal po višoj cijeni. Obje ponude su zapravo bile povučene odmah nakon što je društvo Hidroelectrica 29. prosinca 2010. prihvatilo ponudu za kupnju od strane društva ArcelorMittal, što pokazuje da predmetni trgovci nisu računali na prodaju tih količina drugim klijentima izuzev društvu ArcelorMittal ⁽⁵⁷⁾.

- (116) U nedostatku potpuno usporedivih ugovora koji su se primjenjivali, prosječne cijene na OPCOM-PCCB-u ne predstavljaju valjane referentne vrijednosti za dva ugovora s društvom ArcelorMittal, s obzirom na to da su količine električne energije kojima se trgovalo na OPCOM-u bile ograničene, a vrste poslova koji su se zaista provodili nisu bile usporedive.

- (117) Neovisno o preliminarnim mišljenjima iznesenim u odlukama o pokretanju postupka te s obzirom na velike količine električne energije koje je društvo ArcelorMittal kupilo, na činjenicu da je društvo ArcelorMittal bilo pouzdan i financijski stabilan klijent društva Hidroelectrica te na činjenicu da niti jedna od dvije paralelne ponude trgovaca, kao ni prosječne cijene na OPCOM-PCCB-u, nisu predstavljale valjan instrument za usporedbu za dva ugovora s društvom ArcelorMittal, Komisija smatra da bi najbolji pokazatelj za referentne vrijednosti cijena za potrebe usporedbe bio onaj korišten za druge ugovore utvrđene u skupu podataka. Stoga, s obzirom na primjedbe zaprimljene kao odgovor na odluku o pokretanju postupka, Komisija je izmijenila svoju analizu i razmotrila cijene iz ta dva ugovora s društvom ArcelorMittal na osnovi istoga skupa podataka upotrijebljenog za usporedbu dugoročnih ugovora.

⁽⁵⁶⁾ Ponudu društva ArcelorMittal je društvo Hidroelectrica stavilo na dražbu 23. prosinca 2009., dok je društvo Energy Holding povuklo svoju ponudu 22. prosinca 2009.

⁽⁵⁷⁾ Dvije paralelne ponude društava Arelco i Petroped bile su povučene 20. i 30. prosinca 2010., tim redom.

— Ekonometrijska analiza cijena dugoročnih ugovora koju je provela Komisija

- (118) Na tržištima električne energije koja dobro funkcioniraju, koja imaju adekvatnu likvidnost i alate koji omogućuju predvidljivost cijena za buduće isporuke, cijene na promptnom tržištu dobar su pokazatelj ili zamjena za tržišne cijene i mogu se iskoristiti kao referentne vrijednosti za procjenu visina cijena u pojedinim ugovorima. Međutim, s obzirom na relativno visok udjel potražnje koji se u Rumunjskoj u 2009. i dalje namirivao po reguliranim tarifama, na ograničenu likvidnost trgovinskih platformi OPCOM-a u razdoblju od 2007. do 2010. i na činjenicu da su burze električne energije kojima upravlja OPCOM bile proglašene relevantnim protumonopolskim tržištem koje je podvrgnuto zloupotrebi vladajućeg položaja, u ovome predmetu primjereno je za ocjenu moguće prisutnosti ekonomske prednosti u odnosu na tržišne cijene koristiti se drugim prikladnim referentnim vrijednostima.
- (119) U skladu s time, Komisija je upotrijebila skup podataka koji su dostavila nadležna tijela Rumunjske, smatrajući ga najboljim raspoloživim izvorom dokaza koji odražavaju tržišne uvjete u Rumunjskoj. Informacije koje skup podataka sadrži adekvatne su za Komisiju da analizira uvjete na rumunjskom tržištu električne energije u razdoblju koje je predmet ispitnog postupka, kako je navedeno u uvodnim izjavama 36. do 37. Komisija je na temelju skupa podataka provela ekonometrijsku analizu kako bi procijenila referentnu vrijednost cijena na temelju ugovora o opskrbi električnom energijom koji su sklopljeni istodobno kada i ugovori društva Hidroelectrica koji su predmet ispitnog postupka tijekom cijelog razdoblja ispitnog postupka. Upotreba ekonomskih modela za kvantificiranje mogućih prednosti u odnosu na tržišne uvjete u skladu je s presedanom u složenim tržišnim uređenjima (uvodna izjava 104.), poput onog u pitanju u Rumunjskoj od 2007. (uvodne izjave 24. do 38. te uvodna izjava 107.). Potpun i detaljan tehnički opis te ekonometrijske analize i njezinih rezultata naveden je u Prilogu II.
- (120) Kako bi se u nedostatku nedvojbene referentne vrijednosti za utvrđivanje „tržišnih uvjeta” provjerilo jesu li cijene iz ugovora bile iznad razine tržišta, referentna vrijednost tržišnih cijena procijenjena je kao zamjena, na temelju konzervativnih pretpostavki, i to uzimajući u obzir znatna odstupanja ispod procijenjene tržišne cijene. Komisija je na temelju tog konzervativnog pristupa provela usporedbu cijena iz ugovora društva Hidroelectrica s referentnom vrijednošću tržišne cijene za svaku godinu između 2007. i 2010. Usporedba se radila na godišnjoj osnovi budući da su se prodajne cijene zapravo prilagođavale svake godine ⁽⁵⁸⁾, bez obzira na relevantne odredbe ugovora.
- (121) Analizom se pokazalo da su samo tri navodna korisnika imala koristi od cijena nižih od onih u rasponu u kojem bi se za njih moglo smatrati da su u skladu s referentnim vrijednostima tržišnih cijena:
- Svake godine između 2007. i 2010. ugovorne cijene društava Electrocarbon i Elsid bile su niže od referentne vrijednosti tržišne cijene za pojedinu godinu.
- Za društvo Luxten-Lighting ova razlika bila je veća od referentne vrijednosti cijene samo u 2008. i 2009.
- (122) Analizom se pokazalo da su cijene koje je društvo Hidroelectrica primijenilo u devet ugovora između 2007. i 2010., onih s društvima Alpiq RomIndustries, Alpiq RomEnergie, EFT, Electromagnetica, Energy Holding, Euro-Pec, Electrica, ArcelorMittal i Alro, bile u potpunosti u skladu s referentnom vrijednosti tržišne cijene. U predmetu o ugovoru s društvom Luxten-Lighting cijene koje su se primjenjivale 2007. i 2010. ne razlikuju se znatno od onih za druge ugovore izravno sklopljene na rumunjskom tržištu.
- (123) S obzirom na navedeno, Komisija zaključuje da ugovorima s društvima Alpiq RomIndustries, Alpiq RomEnergie, EFT, Electromagnetica, Energy Holding, Euro-Pec, Electrica, ArcelorMittal i Alro za cijelo razdoblje iz ispitnog roka te ugovorom s društvom Luxten-Lighting za 2007. i 2010. nije pružena nepravedna ekonomska prednost u odnosu na tržišne uvjete.
- (124) Istodobno, empirijskom analizom utvrđeno je da u tri ugovora cijene nisu bile u skladu s referentnom vrijednosti cijena, i to u ugovoru između društava Hidroelectrica i Luxten-Lighting za 2008. i 2009. te u ugovorima s društvima Electrocarbon i Elsid za razdoblje od 2007. do 2010.
- (125) S obzirom na navedeno, odluka društva Hidroelectrica da nastavi provoditi ugovore s društvima Elsid, Electrocarbon i Luxten-Lighting ne može se smatrati odlukom razumnog tržišnog operatora budući da se čini da su ugovori s društvom Luxten-Lighting za 2008. i 2009. te s društvima Electrocarbon i Elsid za razdoblje od 2007. do 2010. bili ispod razine tržišnih uvjeta, prema konzervativnim pretpostavkama (Prilog II.). Stoga se ugovorima društva Hidroelectrica omogućila nepravedna ekonomska prednost društvu Luxten-Lighting za razdoblje od 2008. do 2009. te društvima Electrocarbon i Elsid za razdoblje od 2007. do 2010.

⁽⁵⁸⁾ Vidjeti Prilog I. ovoj Odluci.

- (126) Iz toga slijedi da su ugovorima društva Hidroelectrica s društvom Luxten-Lighting za 2008. i 2009. te s društvima Electrocarbon i Elsid za razdoblje od 2007. do 2010. kupci stavljeni u povoljniji položaj tako da im se pružila neopravdana ekonomska prednost u odnosu na redovne tržišne uvjete te se stoga ne može odbaciti mogućnost da su ugovori uključivali državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.
- (127) Stoga, s obzirom na nalaze ekonometrijske analize koju je provela Komisija, opisane u uvodnoj izjavi 120., potrebno je daljnje analizirati je li ispunjen neki drugi kumulativni uvjet za postojanje državne potpore u pogledu društava Luxten-Lighting, Electrocarbon i Elsid.

7.3. Državna sredstva i pripisivost državi

- (128) S obzirom na to da je država vlasnik 80 % društva Hidroelectrica te da potencijalni manjak prihoda ostvarenih od prodaje umanjuje sredstva dostupna Rumunjskoj kao dioničaru, Komisija može zaključiti da prihodi ili manjak prihoda od prodaje električne energije u okviru triju ugovora s društvom Luxten-Lighting za razdoblje od 2008. do 2009. te s društvima Electrocarbon i Elsid za razdoblje od 2007. do 2010. uključuje državna sredstva u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.
- (129) Međutim, isti zaključak nije nužno opravdan u pogledu pripisivosti rumunjskoj državi poslovnih odluka društva Hidroelectrica koje se odnose na cijene i prihode od prodaje nastale na temelju triju ugovora s društvima Luxten-Lighting, Electrocarbon i Elsid nakon 1. siječnja 2007. Sama činjenica da je društvo Hidroelectrica, javno poduzeće u većinskom vlasništvu rumunjske države, zaračunavalo cijene iz ugovora koji su predmet ispitivanja zaista nije dovoljan razlog na temelju kojeg bi se moglo zaključiti da se te odluke mogu pripisati rumunjskoj državi.
- (130) Zapravo, sve tri ugovora bila su na snazi 1. siječnja 2007. (uvodna izjava 19., Prilog I.). Komisija nije nadležna za utvrđivanje je li sklapanje ta tri predmetna ugovora 2002. i 2004. te bilo kojih izmjena tih ugovora u razdoblje koje je prethodilo pristupanju Rumunjske EU-u bilo pripisivo rumunjskoj državi, niti je nadležna za ocjenjivanje tržišnih okolnostima u kojima su ugovori sklopljeni ili izmijenjeni prije relevantnog datuma (uvodna izjava 101.). Odluke društva Hidroelectrica koje je Komisija nadležna ocjenjivati su stoga sljedeće:
- izričita ili prešutna odluka da ugovori o prodaji sklopljeni prije pristupanja Rumunjske EU-u ostanu na snazi nakon 1. siječnja 2007., te
 - bilo koja odluka o znatnijoj izmjeni ugovornih uvjeta nakon pristupanja Rumunjske EU-u, a pogotovo odluke o izmjeni ugovornih cijena.
- (131) U tom pogledu, čak i da je rumunjska država bila u položaju da upravlja politikama društva Hidroelectrica te da vrši dominantan utjecaj na njegove odluke, ne može se automatski pretpostaviti da je zaista iskoristila svoj položaj u nastavku provođenja ugovora s društvom Luxten-Lighting za razdoblje od 2008. do 2009. te s društvima Electrocarbon i Elsid za razdoblje od 2007. do 2010. te u izmjeni ugovornih cijena.
- (132) U skladu s relevantnom sudskom praksom ⁽⁵⁹⁾, potrebno je razmotriti može li se smatrati da su nadležna tijela Rumunjske bila uključena, na ovaj ili onaj način, u nastavak provođenja ugovora na snazi te u prilagođavanje ugovornih cijena, kao i razmotriti koliko je mala vjerojatnost da ona nisu bila uključena u ove odluke. U tu svrhu, pripisivost odluka koje se odnose na ugovore koji su predmet ispitnog postupka rumunjskoj državi može se utvrditi iz skupa pokazatelja koji proizlaze iz okolnosti te iz konteksta u kojima je društvo Hidroelectrica opskrbljivalo električnom energijom društvo Luxten-Lighting u razdoblju od 2008. do 2009. te društva Electrocarbon i Elsid nakon 2007.
- (133) Pogotovo, te na osnovi relevantne sudske prakse, nastavak provođenja triju ugovora u tijeku i prilagođavanje ugovornih cijena nakon 2007. može se pripisati Rumunjskoj i. ako društvo Hidroelectrica nije moglo odlučivati o ovim pitanjima bez da je u obzir uzelo zahtjeve javnih tijela ili ii. ako je društvo Hidroelectrica moralo u obzir uzeti direktive koje je donijelo vladino ili međuministarsko tijelo. Isto tako, u obzir se također mora uzeti iii. je li društvo Hidroelectrica integrirano u strukturu javne uprave, iv. priroda njegovih aktivnosti te provođenje potonjih na tržištu u redovnim uvjetima tržišnog natjecanja s privatnim operatorima, v. pravni status društva

⁽⁵⁹⁾ Presuda u predmetu *Francuska protiv Komisije* (Stardust Marine), C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, stavci 51. do 58.

Hidroelectrica (u smislu primjenjuje li se na njega javno pravo ili redovno pravo trgovačkih društava), vi. intenzitet nadzora koje javna tijela provode nad upravom ili vii. bilo koji drugi pokazatelj uključivanja javnih tijela u nastavak provođenja ugovora i prilagođavanje ugovornih cijena ili pokazatelj male vjerojatnost njihova neuključivanja, pri čemu se također mora uzeti u obzir viii. područje primjene odluka koje je društvo Hidroelectrica donijelo, njihov sadržaj ili uvjete koje oni sadržavaju ⁽⁶⁰⁾.

- (134) Društvo Hidroelectrica uređeno je redovnim pravom trgovačkih društava te nije integrirano u strukture javne uprave. Članovi upravnog odbora društva Hidroelectrica zapravo mogu kombinirati funkcije s državnim položajima (uvodna izjava 12.). Ta činjenica mogla bi ukazati na to da su članovi upravnog odbora birani uglavnom na osnovi njihove bliskosti vladi, umjesto na osnovi njihovog poslovnog iskustva ili sposobnosti. Iako postoje naznake da društvo Hidroelectrica mora uzimati u obzir direktive donesene od strane vladinog ili međuministarskog tijela, ne postoje naznake da su bilo kakve direktive takve vrste donesene kako bi tri predmetna ugovora ostala na snazi te kako bi se povećale ugovorne cijene. Pogotovo, nema naznaka da su glavna skupština dioničara ili upravni odbor društva Hidroelectrica imali bilo kakvu ulogu u donošenju odluka koje se odnose na komercijalne ugovore o opskrbi električnom energijom ili na nastavak njihovog provođenja i/ili na izmjenu cijenu primijenjenih u provedbi tih ugovora (uvodna izjava 12.). Kako je nekoliko zainteresiranih strana navelo, u skladu s osnivačkim aktom društva Hidroelectrica i rumunjskim pravom trgovačkih društava glavni izvršni direktor upravlja društvom, zastupa ga u svakodnevnom poslovanju i samostalno donosi odluke po svim pitanjima osim onih koja su rezervirana za glavnu skupštinu dioničara i upravni odbor. Nadležna tijela Rumunjske naglašavaju da članovi upravnog odbora moraju donositi odluke koje su u interesu društva.
- (135) Ministarska odluka 445/2009 na koju se Komisija pozvala u odlukama o pokretanju postupka (uvodna izjava 44.) nije imala utjecaja na uvjete i odredbe triju predmetnih ugovora. U skladu s člankom 1. stavkom 2. te Odluke, bilateralni ugovori u tijeku su uglavnom bili izuzeti od pravila prema kojem su predstavnici Ministarstva gospodarstva, trgovine i poslovnog okruženja te članovi upravnih odbora elektroenergetskih poduzeća u državnom vlasništvu bili obvezni osigurati da se od 31. ožujka 2010. količinama električne energije namijenjenim veleprodajnom tržištu mora trgovati isključivo na OPCOM-u. Kako je navedeno u uvodnoj izjavi 101., nadležnost za razmatranje predmetnih ugovora s gledišta pravila EU-a o državnoj potpori postala je važećom od trenutka pristupanja Rumunjske EU-u, drugim riječima, tri godine prije vremenskog ograničenja utvrđenog u Ministarskoj odluci br. 445/2009 te više od dvije godine prije donošenja Odluke. Iz toga slijedi da nikakvo takvo pravilo nije postojalo u vrijeme kada su predmetni ugovori postali podložni preispitivanju prema pravilima EU-a. Nadalje, maloprodajni ugovori između društva Hidroelectrica i društava Elsid i Electrocarbon, koji su bili na snazi prije 31. ožujka 2010., ne bi bili uključeni čak i da se mjera također primjenjivala na ugovore koji su postojali kada je odluka stupila na snagu, budući da je samo (buduća) prodaja na veliko bila relevantna.
- (136) Štoviše, iako ministarska odluka 445/2009 ukazuje na stupanj utjecaja države na poslovnu politiku proizvođača električne energije u državnom vlasništvu, njen cilj je uglavnom regulatorne naravi, i to povećanje transparentnosti elektroenergetskih poslova na veleprodajnom tržištu te osiguranje većih količina i veće likvidnosti na trgovinskim platformama kojima upravlja OPCOM. Ta ministarska odluka primjenjuje se na sve proizvođače u državnom vlasništvu, ne samo na društvo Hidroelectrica. Stoga se iz uvjeta i ciljeva ministarske odluke 445/2009 ne može zaključiti da je rumunjska država imala kontrolu nad svakim poslom, ugovorom ili izmjenom ugovora koji su povezani s opskrbom električnom energijom proizvođača električne energije u državnom vlasništvu koji čine veliku većinu proizvođača na rumunjskom tržištu ili posebno od strane društva Hidroelectrica. Drugim riječima, odluka ne čini vjerojatnim to da je rumunjska država bila uključena u redovno, svakodnevno poslovanje, ugovore o prodaji, izmjene istih, pregovaranje o cijenama itd. u pogledu tri ugovora koji su predmet ispitnog postupka.
- (137) Osim za opskrbu električnom energijom na uređenom tržištu (uvodne izjave 25. i 26.), društvo Hidroelectrica bavi se opskrbom električnom energijom na otvorenim tržištima s kupcima koji imaju slobodu izbora, pri čemu se natječe s drugim opskrbljivačima u privatnom ili javnom vlasništvu. Pogotovo, znatnom količinom električne energije, mnogo većom od ukupne količine koju je društvo Hidroelectrica opskrbljivalo prema svim ugovorima koji su predmet ispitnog postupka, trgovalo se putem bilateralnih prilagođenih dugoročnih ugovora na rumunjskom tržištu, na kojem se mnogi drugi opskrbljivači natječu (uvodne izjave 30. i 38.). Ugovori društva Hidroelectrica koji su predmet ispitivanja te pogotovo tri prilagođena dugoročna ugovora s društvima Luxten-Lighting, Electrocarbon i Elsid koji su se nastavili provoditi nakon 1. siječnja 2007. stoga nisu iznimni niti izvanredni, što bi ukazalo na poseban interes države u nastavku njihovog provođenja.

⁽⁶⁰⁾ Vidjeti bilješku 59.

- (138) Nadalje, ugovori s društvima Electrocarbon i Elsid nastavili su se provoditi te ih je stečajni upravitelj društva Hidroelectrica nanovo sklopio nakon što je stečajni postupak započet 2012., što ukazuje na to da su ovi ugovori i dalje bili od interesa za privremenu novu upravu društva Hidroelectrica, znatno poslije pristupanja Rumunjske Europskoj uniji 2007. te znatno poslije sklapanja i izmjene ugovora, a pogotovo u pogledu cijena. Također, društvo Hidroelectrica tražilo je veće cijene u odnosu na ugovorne razine te je društva Electrocarbon i Elsid obavijestila o prekidu opskrbe kako bi ih potaknula da pristanu na daljnja povećanja cijena 2010. (uvodna izjava 22.), čime se ponašalo kao prodavatelj koji želi maksimalno povećati prihode, a ne kao davatelj potpore.
- (139) Time se ne želi reći da rumunjska država nije u poziciji da se bavi poslovnim ugovorima opskrbljivača električnom energijom u državnom vlasništvu u korist određenih i velikih industrijskih kupaca. Primjerice, prije pristupanja Rumunjske EU-u, internim dopisom od 2. veljače 2006. kojeg je potpisao državni tajnik Ministarstva gospodarstva i trgovine a odobrio premijer, predložena je provedba posebnog povlaštenog tretmana za deset najvećih energetske intenzivnih korisnika u Rumunjskoj (uključujući proizvođače aluminija ili čelika koje je opskrbljivalo društvo Hidroelectrica, to jest društvo Nuclearelectrica). U pogledu ugovora s društvom Arcelor-Mittal pogotovo, odlukom upravnog odbora društva Hidroelectrica br. 13/2009 od 16. prosinca 2009. glavni izvršni direktor društva Hidroelectrica ovlašten je da „sklopi aktualni ugovor o prodaji električne energije prema uvjetima koji su najbolji za društvo Hidroelectrica”. Upravni odbor učinio je to odobrivši glavne uvjete ugovora s društvom ArcelorMittal iz 2009. i 2010. Dopuna br. 17 iz 2009. ugovoru s društvom Alro (kojom se u izračun ugovorne cijene uvela formula prema LME-u) također je bila odobrena od strane upravnog odbora društva Hidroelectrica.
- (140) Također, dopisom od 3. veljače 2011. dva glavna direktora društava Nuclearelectrica i CE Hunedoara, koja su u državnom vlasništvu kao i društvo Hidroelectrica, zatražila su odobrenje Ministarstva gospodarstva i trgovine za sklapanje ugovora o veleprodaji električne energije između društva Nuclearelectrica kao prodavatelja i društva CE Hunedoara kao kupca. Taj posao zahtijevao je odstupanje od odredbi Odluke 445/2009 kojom je propisano da se svaki posao veleprodaje električne energije u koji je uključeno poduzeće u državnom vlasništvu mora obavljati isključivo na OPCOM-u. To odstupanje je zatraženo s obzirom na činjenicu da bi kupljena električna energija služila „potrebama za električnom energijom nekolicine industrijskih potrošača od nacionalnog značaja 2011.”. Ministar gospodarstva i trgovine je u potpunosti podržao ovaj dopis.
- (141) Iz toga slijedi da postoje neki neizravni dokazi zbog kojih nije moguće u potpunosti isključiti mogućnost da je rumunjska država bila uključena u sklapanje ili donošenje znatnih izmjena ugovora društva Hidroelectrica s velikim, energetske intenzivnim industrijskim kupcima.
- (142) Štoviše, Komisija je zaključila da se ugovori o kupnji koje je društvo Hidroelectrica sklopilo s druga dva društva u državnom vlasništvu, Electrocentrale Deva i Termoelectrica, 2008. i 2009. mogu pripisati rumunjskoj državi. Taj zaključak uglavnom se temeljio na izravnim dokazima o tome da su druga dva društva u državnom vlasništvu od ministra koji je također odgovoran i za društvo Hidroelectrica u državnom vlasništvu tražila odobrenje ugovora kako bi se na taj način (unakrsno) financiralo njihovo trenutno poslovanje, kao i ono rudnika u državnom vlasništvu koji su ih opskrbljivali ugljenom, za društvene i druge nekomercijalne razloge ⁽⁶¹⁾.
- (143) Međutim, iz aspekata zbog kojih se može činiti vjerojatnim (ili zbog kojih se ne može isključiti mogućnost) da je rumunjska država bila uključena u nekoliko ugovora društva Hidroelectrica s velikim industrijskim kupcima od nacionalne važnosti za rumunjsko gospodarstvo te s drugim prodavateljima u državnom vlasništvu ne mogu se izvesti zaključci da se svi poslovni ugovori društva Hidroelectrica, a pogotovo oni s društvima Elsid i Electrocarbon te trgovcima električnom energijom mogu pripisati rumunjskoj državi. Za razliku od društava Electrocentrale Deva i Termoelectrica, društva Elsid, Electrocarbon i trgovci električnom energijom bili su u privatnom vlasništvu te se nijedno od njih ne može smatrati velikim industrijskim kupcem od nacionalne važnosti za rumunjsko gospodarstvo. Pogotovo, dokazi dostupni u ispitnom postupku ne upućuju na bilo kakav poseban interes ili uključivanje rumunjske države u poticanje društva Hidroelectrica da sklapa ili da nakon pristupanja Rumunjske EU-u nastavi provoditi ugovore s društvima Elsid, Electrocarbon i trgovcima električnom energijom.

⁽⁶¹⁾ Odluka Komisije (EU) 2015/1877 od 20. travnja 2015. o tarifama koje je rumunjsko društvo Hidroelectrica zaračunavalo društvima S.C. Termoelectrica S.A. i S.C. Electrocentrale Deva S.A. – SA.33475 (12/C) (SL L 275, 20.10.2015., str. 46.), uvodne izjave 96. do 100.

- (144) Štoviše, u pogledu društava Elsid, Electrocarbon i Luxten-Lighting, koja su posebno izdvojena u prethodnom odjeljku 7.1., zbog nekoliko činjenica nije vjerojatno da se odluke o nastavku provođenja ugovora i izmjeni ugovornih cijena s društvom Luxten-Lighting za razdoblje od 2008. do 2009. i s društvima Electrocarbon i Elsid za razdoblje od 2007. do 2010. mogu pripisati nadležnim tijelima Rumunjske.
- (145) Pogotovo, aktualne cijene utvrđene trima ugovorima konstantno su povećavane svake godine. Između 2007. i 2010. cijene zaračunavane društvima Elsid, Electrocarbon i Luxten-Lighting povećale su se za 44,5 %, 44,5 % i 41,4 %, tim redom. Povećanja cijene smanjuju apsolutnu vrijednost pružene potpore. Te izmjene ugovora kojima se smanjuju pretpostavljeni iznosi navodne državne potpore uvijek je iniciralo društvo Hidroelectrica i to u svoju korist. Strategija kojom se želi smanjiti iznos potpore pružene korisnicima čini se suprotnom svrsi pružanja potpore ili barem previše sofisticiranom da bi bila vjerojatna. Štoviše, za razliku od društava Alro i ArcelorMittal, društva Elsid, Electrocarbon i Luxten-Lighting ne mogu se smatrati industrijskim potrošačima od nacionalne važnosti: primjerice, njihova godišnja kupnja potrošnje od društva Hidroelectrica iznosila je manje od jedna desetina one društva Alro (Prilog I.). Stoga nije vjerojatno da se odluke kojima se smanjuje iznos potpore znatnim povećanjem ugovorne cijene mogu pripisati, umjesto poslovnoj odluci društva Hidroelectrica, odluci rumunjske države s ciljem pružanja potpore navodnim korisnicima.
- (146) Činjenica da nije vjerojatno da bi država bila uključena u suptilno smanjenje iznosa potpore je također očita s obzirom na ugovore s društvima Electrocarbon i Elsid. Pogotovo, nije vjerojatno da je društvo Hidroelectrica djelovalo prema uputama države kada je tražilo povećanje cijena iznad razine ugovornih cijena 2010., prijeteći da će obustaviti opskrbu električnom energijom te iznijevši taj predmet pred sud (uvodna izjava 22.), budući da su tražena povećanja cijena smanjila pretpostavljeni iznos potpore, a prekid opskrbe ugrozio bi proizvodne aktivnosti kupaca. Nepridržavanje ugovorne cijene kojom se navodno pružala potpora, prijetnje da će obustaviti isporuku i branjenje povećanja cijene na sudu nije ponašanje tipično za pružatelja potpore, ali je međutim tipično za društvo koje želi maksimalno povećati prihode, koje brani svoje komercijalne interese i koje se ne bavi ostvarivanjem nekomercijalnih ciljevi, možebitno prema uputama dobivenim od države.
- (147) U pogledu društva Luxten-Lighting, nema očitog razloga javne politike, poput niskih cijena za krajnjeg korisnika, za prodaju trgovcu koji može isključivo prodavati na malo po višim cijenama nego u slučaju da je društvo Hidroelectrica istu električnu energiju samostalno prodavalo na malo. Primjerice, prije nego što je od 2005. bilo opskrbljivano na malo od strane društva Hidroelectrica, društvo Alro kupovalo je električnu energiju od društva Energy Holding, trgovca koji je kupovao električnu energiju na veliko od društva Hidroelectrica. Za društvo Alro bilo je razumno opskrbljivati se izravno od društva Hidroelectrica, čime su uštedjeli na tržišnoj marži, ako njegov opskrbljivač nije dodavao vrijednost veleprodajnoj opskrbi društva Hidroelectrica. Slično tome, malo je vjerojatno da je rumunjska država trebala poticati društvo Hidroelectrica da nastavi provoditi ugovor s društvom Luxten-Lighting 2008. i 2009. jer bi, da društvo Luxten-Lighting nije dodavalo vrijednost svojoj prodaji na malo industrijskim kupcima ili drugim kupcima, potonji ostvarili niže cijene izravnim sklapanjem ugovora s društvom Hidroelectrica. Nadalje, društvo Luxten-Lighting je jednostrano raskinulo svoj ugovor s društvom Hidroelectrica u studenom 2011., prije nego što je Komisija započela postupak; takvo ponašanje nije u skladu s ponašanjem korisnika državne potpore.
- (148) Na osnovi prethodno navedenih aspekata, nije utvrđeno da se ugovori s društvom Luxten-Lighting za razdoblje od 2008. do 2009. i s društvima Electrocarbon i Elsid za razdoblje od 2007. do 2010. mogu pripisati Rumunjskoj.
- (149) Budući da ključan element pripisivosti postojanja državne potpore Rumunjskoj nije prisutan u tri ugovora s društvom Luxten-Lighting za razdoblje od 2008. do 2009. i s društvima Electrocarbon i Elsid za razdoblje od 2007. do 2010., nije potrebno analizirati jesu li ispunjeni drugi kumulativni uvjeti za primjenu te odredbe, poput mogućeg utjecaja na tržišno natjecanje i trgovinu između država članica.
- (150) S obzirom na navedeno, tri ugovora koji su predmet ispitivanja, s društvom Luxten-Lighting za razdoblje od 2008. do 2009. i s društvima Electrocarbon i Elsid za razdoblje od 2007. do 2010., ne predstavljaju državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.

8. ZAKLJUČAK

- (151) Ugovori obuhvaćeni ovom Odlukom ne predstavljaju državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Ugovori sklopljeni između društva Hidroelectrica i društava ArcelorMittal, Alpiq RomEnergie, Alpiq RomIndustries, EFT, Electrica, Electromagnetica, Energy Holding, EURO-PEC, Luxten-Lighting, Electrocarbon i Elsid te ugovor sklopljen s društvom Alro ne predstavljaju državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Rumunjskoj.

Sastavljeno u Bruxellesu 12. lipnja 2015.

Za Komisiju
Margrethe VESTAGER
Članica Komisije

PRILOG I.

PREGLED UGOVORA

SA.33451 TRGOVCI ELEKTRIČ- NOM ENERGIJOM	Datum potpisa i ugovorno razdoblje (početno razdoblje/ nakon produženja razdoblja)	Datum raskida ugovora	Količina	Cijena (RON/MWh)
Alpiq RomEnergie	3. travnja 2008. Početno razdoblje: 5 go- dina Produženje (2009.): za do- datnih 5 godina (do 2018.)	20.srpnja 2012.	— 2008.: [...] GWh — 2009.: [...] GWh — 2010.: [...] GWh	— 2008.: [...] — 2009.: [...] — 2010.: [...]
Alpiq RomIndustries	29. studenoga 2004. Početno razdoblje: 10 go- dina Produženje (2009.): za do- datnih 5 godina (do kraja 2019.)	20. srpnja 2012.	Početna količina: 1 GWh — 2007.: [...] — 2008.: [...] — 2009.: [...] — 2010.: [...]	— 2007.: [...] — 2008.: [...] — 2009.: [...] — 2010.: [...]
Energy Financing Team Romania (EFT)	25. ožujka 2004. Početno razdoblje: 7 go- dina Produženje (2010.): za do- datnih 5 godina (do kraja 2015.)	18. srpnja 2012.	Početna količina (2006.): [...] GWh — 2007.: [...] GWh — 2008.: [...] GWh — 2009.: [...] GWh — 2010.: [...] GWh	— 2007.: [...] — 2008.: [...] — 2009.: [...] — 2010.: [...]
Electrica	Ugovor 111: 17. kolovoza 2010. Ugovor 112: 14. rujna 2010.	Ugovor 111 31. srpnja 2011. Ugovor 112 31. prosinca 2010.	Ugovor 111 [...] GWh od rujna 2010. do 31. srp- nja 2011. Ugovor 112 [...] GWh od listopada do prosinca 2010.	Ugovor 111 — 2010.: [...] Ugovor 112 — 2010.: [...]
Electromagnetica	21. travnja 2004. Početno razdoblje: 10 go- dina	30. travnja 2014.	Početna količina: [...] GWh — 2007.: [...] GWh — 2008.: [...] GWh — 2009.: [...] GWh — 2010.: [...] GWh	— 2007.: [...] — 2008.: [...] — 2009.: [...] — 2010.: [...]
Energy Holding	14. siječnja 2004. Početno razdoblje: 10 go- dina	24. srpnja 2012.	Početna količina: 3 692 GWh — 2007.: [...] GWh — prva polovica 2008.: [...] GWh — druga polovica 2008.: [...] GWh — 2009.: [...] GWh — 2010.: [...] GWh	— 2007.: [...] — 2008.: [...] — 2009.: [...] — 2010.: [...]
EURO-PEC	3. ožujka 2004. Početno razdoblje: 10 go- dina	26. lipnja 2012.	Početna količina: [...] GWh — 2007.: [...] GWh — 2008.: [...] GWh — 2009.: [...] GWh — 2010.: [...] GWh	— 2007.: [...] — 2008.: [...] — 2009.: [...] — 2010.: [...]

SA.33451 TRGOVCI ELEKTRIČ- NOM ENERGIJOM	Datum potpisa i ugovorno razdoblje (početno razdoblje/ nakon produženja razdoblja)	Datum raskida ugovora	Količina	Cijena (RON/MWh)
Luxten-Lighting	2. ožujka 2004. Početno razdoblje: 10 go- dina	prosina 2011.	Početna količina: [...] GWh — 2007.: [...] GWh — 2008.: [...] GWh — 2009.: [...] GWh — 2010.: [...] GWh	— 2007.: [...] — 2008.: [...] — 2009.: [...] — 2010.: [...]
SA.33581 PROIZVOĐAČI ELEKTRODA	Datum potpisa i ugovorno raz- doblje (početno razdoblje/na- kon produženja razdoblja)	Datum raskida ugovora	Količina	Cijena (RON/MWh)
Electrocarbon	28. ožujka 2003. Početno razdoblje: 5 go- dina Produženje (2004.): za dodatnih 5 godina (do 31. ožujka 2013.)	31. ožujka 2013.	Početna količina: 800 GWh — 2007.: [...] GWh — 2008.: [...] GWh — 2009.: [...] GWh — 2010.: [...] GWh	— 2007.: [...] — 2008.: [...] — 2009.: [...] — 2010.: [...]
ELSID	18. prosinca 2002. Početno razdoblje: 5 go- dina Produženje (2004.): za dodatnih 5 godina (do 31. ožujka 2013.)	31. ožujka 2013.	Početna količina: 280 GWh — 2007.: [...] GWh — 2008.: [...] GWh — 2009.: [...] GWh — 2010.: [...] GWh	— 2007.: [...] — 2008.: [...] — 2009.: [...] — 2010.: [...]
SA.33624 Alro	Datum potpisa i ugovorno raz- doblje (početno razdoblje/na- kon produženja razdoblja (ako je primjenjivo))	Datum raskida ugovora	Količina	Cijena (RON/MWh)
Alro	8. rujna 2005. Početno razdoblje: 7 go- dina Produženje (2010.): za do- datnih 5 godina (do 31. si- ječnja 2018.)	traje do kraja 2018.	Početna količina: [...] GWh — 2007.: [...] GWh — 2008.: [...] GWh — 2009.: [...] GWh — 2010.: [...] GWh	— 2007.: [...] — 2008.: [...] — 2009.: [...] — 2010.: [...]
SA.33623 ARCELORMITTAL GALAŢI	Datum potpisa i ugovorno raz- doblje (početno razdoblje/na- kon produženja razdoblja (ako je primjenjivo))	Datum raskida ugovora	Količina	Cijena (RON/MWh)
ArcelorMittal	23. prosinca 2009. Razdoblje: 1 godina 22. prosinca 2010. Razdoblje: 1 godina	31. prosinca 2010. 6. siječnja 2012.	[...] GWh [...]	2010.: [...] 2011.: [...]

PRILOG II.

OCJENA NAVODNE EKONOMSKE PREDNOSTI – EKONOMETRIJSKA ANALIZA

Razlog i opis ekonometrijske analize

Svrha ekonometrijske analize koju je pokrenula Komisija je stvaranje referentne vrijednosti cijena za ugovore. Te cijene rezultat su regresijske analize provedene na značajkama ugovora iz skupa podataka. Kao prvi korak, regresijskom analizom omogućava se izrada referentne vrijednosti cijena na temelju značajki ugovora u skupu podataka („predviđanja u uzorku”). Kao drugi korak, rezultati regresijske analize koriste se za predviđanje referentne vrijednosti cijena za ugovore koji su predmet ispitnog postupka uzimajući u obzir značajke tih ugovora („predviđanja izvan uzorka”). U regresijskoj analizi odstupanje u cijenama među ugovorima iz skupa podataka objašnjava se uzimajući u obzir sljedeće značajke: kupljena količina, identitet opskrbljivača i godišnje indikatorske varijable. Varijable „trajanje ugovora” i „profil potrošnje kupca” nisu uključene jer nisu statistički važne.

Ekonometrijska analiza temelji se na načelu postojanja niza čimbenika koji utječu na cijene, npr. količine. Bilo bi pogrešno uspoređivati cijene iz različitih ugovora, a ne uzeti u obzir te čimbenike. Konkretno, iako ugovori u skupu podataka dijele određene značajke s ugovorima koji su predmet ispitnog postupka (bilateralni pregovori, prilagođeni uvjeti, količine iznad 150 GWh godišnje itd.), niti jedan ugovor u skupu podataka nema identične količine, niti je sklopljen na isto trajanje i s istim stupanjem na snagu kao ugovori koji su predmet ispitnog postupka – čimbenik kojim se mogu opravdati razlike u cijeni. Primjerice, dva ugovora koji su predmet ispitnog postupka odnose se na isporuku [...] GWh godišnje (Alro 2007.–2010.) i [...] GWh godišnje (Energy Holding 2007.–2008.). U međuvremenu ugovor s najvećom količinom u skupu podataka od 114 podataka o cijeni/ugovoru zabilježenih između 2007. i 2010. nije premašio 1 400 GWh godišnje. Neizvjesno je bi li se samo usporedbom cijena za te ugovore moglo izvesti valjane zaključke o tome jesu li ugovori koji su predmet ispitnog postupka bili u skladu s tržišnim cijenama. Kao alternativa moglo bi se zaključiti da se ta dva ugovora ne mogu jednostavno usporediti s ostalim tržišnim ugovorima. Stoga je razlog ove kvantitativne analize sljedeći: uzimajući u obzir nekoliko vanjskih čimbenika, cijene iz različitih ugovora mogu se bolje usporediti. Bez normalizacije moglo bi se učinkovito uspoređivati samo potpuno jednake ugovore.

U obzir bi trebalo uzeti da ova empirijska analiza nije usmjerena na procjenu uzročno-posljedične veze između cijena i određenih vanjskih čimbenika. Na primjer, pri procjeni uzročno-posljedične veze između određenih čimbenika i cijena bilo bi potrebno uzeti u obzir rizik endogenosti, odnosno rizik da zbog izostavljenih varijabli ili simultane pristranosti na samu uzročnu varijablu (npr. količine) utječe varijabla o kojoj se raspravlja (npr. cijena). Svrha ove kvantitativne analize „normalizacija” je cijena iz različitih ugovora kako bi ih se moglo bolje međusobno usporediti. Ta je normalizacija potrebna kada nema potpuno jednakih ugovora i značajki nabave.

U regresijskoj analizi odražavaju se glavne značajke bilateralnih ugovora o kojima je riječ:

- uključivanje varijable količine u regresiju odražava činjenicu da su cijene općenito niže kad su kupljene količine veće ⁽¹⁾,
- uključivanje identiteta opskrbljivača odražava činjenicu da neki opskrbljivači imaju značajke koje bi im omogućile da utvrđuju cijene drugačije od ostalih, uzimajući u obzir da su ugovorne isporuke od gotovo svih opskrbljivača električnom energijom aktivnih u Rumunjskoj uključene u skup podataka,
- uključivanje godišnjih indikatorskih varijabli odražava vremensku dimenziju i moguće promjene tržišnih uvjeta od jedne godine do druge.

U pogledu prvog koraka empirijske analize, rezultati regresijske analize ugovora iz skupa podataka navedeni su u tablici 1. u nastavku.

⁽¹⁾ Prethodnom obradom podataka odbačena su četiri ugovora (za koje nije postojao razlog za sumnju) koji odgovaraju prodaji društva ALRO u razdoblju od 2007. do 2010. jer su vjerojatno odražavali drugačije tržišne uvjete od onih koji prevladavaju u bilateralnim pregovorima o ugovorima između opskrbljivača i nezavisnog kupca, što je ključan čimbenik u ovom predmetu.

U pogledu drugog koraka empirijske analize, Komisija je utvrdila referentnu vrijednost za svaku godinu i zatim ispitala odnos ugovora i te referentne vrijednosti kako bi zaključila jesu li cijene koje je zaračunavalo društvo Hidroelectrica bile niže ili više od modela referentne vrijednosti cijena. Sljedeći koraci detaljno opisuju metodologiju korištenu za utvrđivanje referentne vrijednosti:

Kao prvo, za svaki ugovor iz skupa podataka izračunalo se koliko stvarna cijena odstupa od svoje odgovarajuće referentne vrijednosti cijena izračunane na temelju regresije i značajki ugovora.

Kao drugo, određen je ugovor s najvećim odstupanjem prema dolje („MDD”). riječ je o ugovoru iz skupa podataka čija je promatrana cijena najviše odstupala od vlastite odgovarajuće referentne vrijednosti cijena (u apsolutnom iznosu). Postojali su razlozi, veoma konzervativni, za odabir ugovora MDD, što je uključivalo raspon odstupanja ispod središnje procijenjene referentne vrijednosti cijena. Kao prvo, promatrane cijene u skupu podataka se ne objašnjavaju u potpunosti ekonometrijskim modelom, a jedina procjena referentne vrijednosti cijena izvedena je s intervalom pouzdanosti i sa stupnjem pogreške manjim ili većim od procjene. Kao drugo, na stvarnom tržištu postoje odstupanja od jedine moguće cijene; ugovorom MDD, koji proizlazi iz ugovora temeljenog na tržišnim uvjetima (vidjeti uvodne izjave 36. do 38.), dobivaju se kvantificirani podaci o mogućem opsegu takvih odstupanja i pruža tržišni raspon oko izračunane referentne vrijednosti cijena.

Kao treće, razlika u cijeni u odnosu na ugovor MDD koristi se za odvajanje ugovora ispod referentne vrijednosti cijena od ugovora koji su iznad nje:

- ako je promatrana cijena iz ugovora niža od odgovarajuće referentne vrijednosti cijena te ako je razlika u cijeni za taj ugovor veća od razlike u cijeni iz ugovora MDD, smatra se da taj ugovor, *prima facie*, nije u skladu s tržišnim uvjetima,
- u suprotnome, smatra se da je ugovor u skladu s tržišnim uvjetima;

U tablici u nastavku prikazani su detaljni rezultati regresijske analize uzorka ugovora iz skupa podataka. Regresijom se objašnjava 74 % odstupanja u podacima, što je relativno dobra usklađenost. Predviđanja koeficijenata navedena u tablici u nastavku koriste se u drugoj fazi kako bi se predviđela „referentna vrijednost” cijena za uzorak ugovora koji su predmet ispitnog postupka („predviđanja izvan uzorka”).

Rezultati ekonometrijske analize

Tablica 1.

Regresijska analiza ⁽¹⁾

Ovisna varijabla: Prosječna cijena	Koeficijent	Standardna pogreška
Godišnja količina (GWh)	- 0,01951**	0,007878
Godina 2008.	22,58369***	4,781887
Godina 2009.	30,73545***	5,471158
Godina 2010.	21,32171***	5,695673
ALPIQ ROMENERGIE	- 2,34966	9,310078
ALPIQ ROMINDUSTRIES	- 5,47044	9,975876
ARCELORMITTAL GALATI	- 1,78779	14,62595
AXPO ENERGY RO	0,896041	10,40766
CE HUNEDOARA	38,02612***	11,41575
CE OLTENIA	27,86802***	9,458818
CEZ VANZARE	9,515878	11,40325
EFT RO	2,966594	18,83573
ELECTRICA	9,787691	11,04511
ELECTROMAGNETICA	- 9,19285	9,553932

Ovisna varijabla: Prosječna cijena	Koeficijent	Standardna pogreška
ENEL ENERGIE MUNTENIA	16,97181	12,529
ENERGY HOLDING	- 34,5329***	9,620757
ENERGY NETWORK	36,58137***	12,47443
EON ENERGIE	3,589147	12,43953
EURO-PEC	0,511251	9,50637
HIDROELECTRICA	- 30,3327**	12,62379
NUCLEARELECTRICA	- 9,804	18,78678
OMV PETROM	6,482914	18,79837
RAAN	33,0402**	14,6577
RENOVATIO TRADING	29,5599	18,95553
TINMAR IND	0	(izostavljeno)
Konstanta	160,5678***	8,50624
Broj opažanja: 109 R ² = 0,7426 Prilagođeni R ² = 0,6691		

Napomena: Cijene su izražene u RON/MWh.

Izvor: regresijska analiza koju je provela Komisija na temelju podataka koje su dostavila nadležna tijela Rumunjske.

(¹) Standardne greške navedene su u zagradama: *** označava da je koeficijent statistički značajan na razini od 1 %, ** označava da je statistički značajan na razini od 5 %, a * označava da je statistički značajan na razini od 10 %.

U tablicama u nastavku prikazani su rezultati empirijske analize za koju se upotrebljava regresijska analiza navedena u tablici 1. u kojoj je za svaku godinu odabran ugovor s najvećim odstupanjem prema dolje („MDD“) na temelju razlike u razinama cijena (u RON/MWh) između procijenjene cijene iz svakog ugovora i njene odgovarajuće promatrane cijene. U tablicama 2. do 4. u nastavku navedene su razlike između ugovornih cijena društva Hidroelectrica za svaku godinu (tj. za razdoblje od 2007. do 2010.) u odnosu na simuliranu referentnu vrijednost cijena za sve ugovore koji su predmet ispitnog postupka.

Za 2007. razlika u cijeni ugovora MDD, odnosno ugovora iz skupa podataka za koji ne postoji razlog za sumnju s najvećom razlikom između promatrane cijene i odgovarajuće procijenjene cijene, procijenjena je na [...] RON/MWh. Promatrana cijena dvaju ugovora društva Hidroelectrica je ispod njihove procijenjene cijene, s razlikom u cijeni većom od [...] RON/MWh, i to ugovora s društvima *Electrocarbon* i *Elsid*, s razlikom u promatranoj cijenu od otprilike [...] RON/MWh (vidjeti tablicu 2.).

Tablica 2.

Analiza ugovora iz 2007.

Naziv kupca	Naziv opskrbljivača	Promatrana cijena	Referentna vrijednost cijene	Razlika u cijeni (u apsolutnom iznosu)	U skladu s indeksom referentnih vrijednosti
Ugovor MDD u skupu podataka					
AZOMURES SA	HIDROELECTRICA	[...]	124	[...]	

Naziv kupca	Naziv opskrbljivača	Promatrana cijena	Referentna vrijednost cijene	Razlika u cijeni (u apsolutnom iznosu)	U skladu s indeksom referentnih vrijednosti
Ugovori koji su predmet ispitnog postupka					
Alro	HIDROELECTRICA	[...]	72	[...]	Da
Energy Holding	HIDROELECTRICA	[...]	50	[...]	Da
EFT	HIDROELECTRICA	[...]	127	[...]	Da
Electromagnetica	HIDROELECTRICA	[...]	111	[...]	Da
EURO-PEC	HIDROELECTRICA	[...]	111	[...]	Da
Luxten-Lighting	HIDROELECTRICA	[...]	125	[...]	Da
ELSID	HIDROELECTRICA	[...]	126	[...]	Ne
Electrocarbon	HIDROELECTRICA	[...]	126	[...]	Ne

Napomena: Cijene su zaokružene na najbliži RON/MWh.

Izvor: izračuni temeljeni na regresijskoj analizi i podacima koje su dostavila nadležna tijela Rumunjske.

Za 2008. razlika u cijeni u odnosu na ugovor MDD procjenjuje se na [...] RON/MWh, a tri ugovora društva Hidroelectrica imaju veću razliku u cijeni, oni s društvima Luxten-Lighting, Electrocarbon i Elsid, s razlikom u promatranoj cijeni od otprilike [...] RON/MWh za društvo Luxten-Lighting i [...] RON/MWh za društva Electrocarbon i Elsid (vidjeti tablicu 3.).

Tablica 3.

Analiza ugovora iz 2008.

Naziv kupca	Naziv opskrbljivača	Promatrana cijena	Referentna vrijednost cijene	Razlika u cijeni (u apsolutnom iznosu)	U skladu s indeksom referentnih vrijednosti
Ugovor MDD u skupu podataka					
PETROM SA	Energy Holding	[...]	147	[...]	
Ugovori koji su predmet ispitnog postupka					
Alro	HIDROELECTRICA	[...]	94	[...]	Da
Electromagnetica	HIDROELECTRICA	[...]	133	[...]	Da
EFT	HIDROELECTRICA	[...]	149	[...]	Da
Energy Holding	HIDROELECTRICA	[...]	73	[...]	Da
EURO-PEC	HIDROELECTRICA	[...]	133	[...]	Da
Luxten-Lighting	HIDROELECTRICA	[...]	147	[...]	Ne
ELSID	HIDROELECTRICA	[...]	148	[...]	Ne
Electrocarbon	HIDROELECTRICA	[...]	149	[...]	Ne

Napomena: Cijene su zaokružene na najbliži RON/MWh.

Izvor: izračuni temeljeni na regresijskoj analizi i podacima koje su dostavila nadležna tijela Rumunjske.

Za 2009. razlika u cijenu ugovora MDD procjenjuje se na [...] RON/MWh, a tri ugovora društva Hidroelectrica ponovno imaju veću razliku u cijeni, oni s društvima Luxten-Lighting, Electrocarbon i Elsid, s razlikom u promatranoj cijenu od otprilike [...] RON/MWh za društvo Luxten-Lighting i od [...] RON/MWh za društva Electrocarbon i Elsid (vidjeti tablicu 4.).

Tablica 4.

Analiza ugovora iz 2009.

Naziv kupca	Naziv opskrbljivača	Promatrana cijena	Referentna vrijednost cijene	Razlika u cijeni (u apsolutnom iznosu)	U skladu s indeksom referentnih vrijednosti
Ugovor MDD u skupu podataka					
Ductil Steel SA	Alpiq RomEnergie	[...]	187	[...]	
Ugovori koji su predmet ispitnog postupka					
Alro	HIDROELECTRICA	[...]	102	[...]	Da
EURO-PEC	HIDROELECTRICA	[...]	142	[...]	Da
Alpiq RomEnergie	HIDROELECTRICA	[...]	126	[...]	Da
Electromagnetica	HIDROELECTRICA	[...]	142	[...]	Da
Energy Holding	HIDROELECTRICA	[...]	116	[...]	Da
EFT	HIDROELECTRICA	[...]	157	[...]	Da
Luxten-Lighting	HIDROELECTRICA	[...]	156	[...]	Ne
ELSID	HIDROELECTRICA	[...]	157	[...]	Ne
Electrocarbon	HIDROELECTRICA	[...]	157	[...]	Ne

Napomena: Cijene su zaokružene na najbliži RON/MWh.

Izvor: izračuni temeljeni na regresijskoj analizi i podacima koje su dostavila nadležna tijela Rumunjske.

Za 2010. razlika u cijeni u odnosu na ugovor MDD procjenjuje se na [...] RON/MWh, a dva ugovora društva Hidroelectrica imaju veću razliku u cijeni, oni s društvima Electrocarbon i Elsid, s razlikom u promatranoj cijeni od otprilike [...] RON/MWh (vidjeti tablicu 5.).

Tablica 5.

Analiza ugovora iz 2010.

Naziv kupca	Naziv opskrbljivača	Promatrana cijena	Referentna vrijednost cijene	Razlika u cijeni (u apsolutnom iznosu)	U skladu s indeksom referentnih vrijednosti
Ugovor MDD u skupu podataka					
SILCOTUB SA ZALAU	Energy Network	[...]	214	[...]	
Ugovori koji su predmet ispitnog postupka					
ArcelorMittal Galati	HIDROELECTRICA	[...]	118	[...]	Da
Electrica	HIDROELECTRICA	[...]	132	[...]	Da
Energy Holding	HIDROELECTRICA	[...]	107	[...]	Da

Naziv kupca	Naziv opskrbljivača	Promatrana cijena	Referentna vrijednost cijene	Razlika u cijeni (u apsolutnom iznosu)	U skladu s indeksom referentnih vrijednosti
Alpiq RomEnergie	HIDROELECTRICA	[...]	116	[...]	Da
Electromagnetica	HIDROELECTRICA	[...]	132	[...]	Da
EURO-PEC	HIDROELECTRICA	[...]	144	[...]	Da
Alro	HIDROELECTRICA	[...]	93	[...]	Da
Luxten-Lighting	HIDROELECTRICA	[...]	146	[...]	Da
EFT	HIDROELECTRICA	[...]	148	[...]	Da
ELSID	HIDROELECTRICA	[...]	147	[...]	Ne
Electrocarbon	HIDROELECTRICA	[...]	148	[...]	Ne

Napomena: Cijene su zaokružene na najbliži RON/MWh.

Izvor: izračuni temeljeni na regresijskoj analizi i podacima koje su dostavila nadležna tijela Rumunjske.

Analiza osjetljivosti

U prethodnoj empirijskoj analizi ugovor MDD definiran je kao ugovor u skupu podataka, za danu godinu, koji je predstavljao najveću razliku u cijeni u apsolutnim iznosima (RON/MWh) između promatrane cijene i odgovarajuće procijenjene cijene.

Analiza osjetljivosti provedena je kako bi se provjerila pouzdanost rezultata. Ista analiza je provedena i sada, s time da je ugovor MDD određen kao ugovor s najvećom razlikom između procijenjene cijene i odgovarajuće promatrane cijene, izraženom kao postotak procijenjene cijene. U analizi osjetljivosti ugovor MDD je sada bio definiran kao ugovor s najvećom razlikom između procijenjene cijene i odgovarajuće promatrane cijene, izraženom kao postotak procijenjene cijene. Iako ova analiza ne bi trebala značajno utjecati na odabir ugovora MDD, mogla bi utjecati na odabrane ugovore. Rezultati su navedeni u tablicama 6. do 9. u nastavku. Njima se potvrđuje valjanost rezultata iz glavne analize.

Tablica 6.

Analiza osjetljivosti ugovora iz 2007.

Naziv kupca	Naziv opskrbljivača	Promatrana cijena	Referentna vrijednost cijene	Razlika u cijeni (izražena kao postotak)	U skladu s indeksom referentnih vrijednosti
Ugovor MDD u skupu podataka					
AZOMURES SA	HIDROELECTRICA	[...]	124	[...] %	
Ugovori koji su predmet ispitnog postupka					
Alro	HIDROELECTRICA	[...]	72	[...]	Da
Energy Holding	HIDROELECTRICA	[...]	50	[...]	Da
EFT	HIDROELECTRICA	[...]	127	[...]	Da
Electromagnetica	HIDROELECTRICA	[...]	111	[...]	Da
EURO-PEC	HIDROELECTRICA	[...]	111	[...]	Da

Naziv kupca	Naziv opskrbljivača	Promatrana cijena	Referentna vrijednost cijene	Razlika u cijeni (izražena kao postotak)	U skladu s indeksom referentnih vrijednosti
Luxten-Lighting	HIDROELECTRICA	[...]	125	[...]	Da
ELSID	HIDROELECTRICA	[...]	126	[...]	Ne
Electrocarbon	HIDROELECTRICA	[...]	126	[...]	Ne

Napomena: Cijene su zaokružene na najbliži RON/MWh.

Izvor: izračuni temeljeni na regresijskoj analizi i podacima koje su dostavila nadležna tijela Rumunjske.

Tablica 7.

Analiza osjetljivosti ugovora iz 2008.

Naziv kupca	Naziv opskrbljivača	Promatrana cijena	Referentna vrijednost cijene	Razlika u cijeni (izražena kao postotak)	U skladu s indeksom referentnih vrijednosti
-------------	---------------------	-------------------	------------------------------	--	---

Ugovor MDD u skupu podataka

PETROM SA	Energy Holding	[...]	147	[...] %	
-----------	----------------	-------	-----	---------	--

Ugovori koji su predmet ispitnog postupka

Alro	HIDROELECTRICA	[...]	94	[...]	Ne
Electromagnetica	HIDROELECTRICA	[...]	133	[...]	Da
EFT	HIDROELECTRICA	[...]	149	[...]	Da
Energy Holding	HIDROELECTRICA	[...]	73	[...]	Da
EURO-PEC	HIDROELECTRICA	[...]	133	[...]	Da
Luxten-Lighting	HIDROELECTRICA	[...]	147	[...]	Ne
ELSID	HIDROELECTRICA	[...]	148	[...]	Ne
Electrocarbon	HIDROELECTRICA	[...]	149	[...]	Ne

Napomena: Cijene su zaokružene na najbliži RON/MWh.

Izvor: izračuni temeljeni na regresijskoj analizi i podacima koje su dostavila nadležna tijela Rumunjske.

Tablica 8.

Analiza osjetljivosti ugovora iz 2009.

Naziv kupca	Naziv opskrbljivača	Promatrana cijena	Referentna vrijednost cijene	Razlika u cijeni (izražena kao postotak)	U skladu s indeksom referentnih vrijednosti
-------------	---------------------	-------------------	------------------------------	--	---

Ugovor MDD u skupu podataka

Ductil Steel SA	Alpiq RomEnergie	[...]	187	[...] %	
-----------------	------------------	-------	-----	---------	--

Ugovori koji su predmet ispitnog postupka

Alro	HIDROELECTRICA	[...]	102	[...]	Da
EURO-PEC	HIDROELECTRICA	[...]	142	[...]	Da

Naziv kupca	Naziv opskrbljivača	Promatrana cijena	Referentna vrijednost cijene	Razlika u cijeni (izražena kao postotak)	U skladu s indeksom referentnih vrijednosti
Alpiq RomEnergie	HIDROELECTRICA	[...]	126	[...]	Da
Electromagnetica	HIDROELECTRICA	[...]	142	[...]	Da
Energy Holding	HIDROELECTRICA	[...]	116	[...]	Ne
EFT	HIDROELECTRICA	[...]	157	[...]	Da
Luxten-Lighting	HIDROELECTRICA	[...]	156	[...]	Ne
ELSID	HIDROELECTRICA	[...]	157	[...]	Ne
Electrocarbon	HIDROELECTRICA	[...]	157	[...]	Ne

Napomena: Cijene su zaokružene na najbliži RON/MWh.

Izvor: izračuni temeljeni na regresijskoj analizi i podacima koje su dostavila nadležna tijela Rumunjske.

Tablica 9.

Analiza osjetljivosti ugovora iz 2010.

Naziv kupca	Naziv opskrbljivača	Promatrana cijena	Referentna vrijednost cijene	Razlika u cijeni (izražena kao postotak)	U skladu s indeksom referentnih vrijednosti
-------------	---------------------	-------------------	------------------------------	--	---

Ugovor MDD u skupu podataka

ARCELORMITTAL GALAȚI	Electrica	[...]	182	[...] %	
----------------------	-----------	-------	-----	---------	--

Ugovori koji su predmet ispitnog postupka

ArcelorMittal Galați	HIDROELECTRICA	[...]	118	[...]	Da
Electrica	HIDROELECTRICA	[...]	132	[...]	Da
Energy Holding	HIDROELECTRICA	[...]	107	[...]	Da
Alpiq RomEnergie	HIDROELECTRICA	[...]	116	[...]	Da
Electromagnetica	HIDROELECTRICA	[...]	132	[...]	Da
EURO-PEC	HIDROELECTRICA	[...]	144	[...]	Da
Alro	HIDROELECTRICA	[...]	93	[...]	Da
Luxten-Lighting	HIDROELECTRICA	[...]	146	[...]	Da
EFT	HIDROELECTRICA	[...]	148	[...]	Da
ELSID	HIDROELECTRICA	[...]	147	[...]	Ne
Electrocarbon	HIDROELECTRICA	[...]	148	[...]	Ne

Napomena: Cijene su zaokružene na najbliži RON/MWh.

Izvor: izračuni temeljeni na regresijskoj analizi i podacima koje su dostavila nadležna tijela Rumunjske.

Za cijene električne energije u ugovorima između društva Hidroelectrica i društava Luxten-Lighting, Electrocarbon i Elsid još uvijek se smatra da nisu u skladu s referentnom vrijednosti cijena. Postotne razlike u cijeni su znatno veće za ugovore s društvom Luxten-Lighting za 2008. i 2009. te s društvima Electrocarbon i Elsid za razdoblje od 2007. do 2010. Osim toga, pojavljuju se još druga dva ugovora, s društvom Alro iz 2008. i s društvom Energy Holding iz 2009. Postotna razlika u cijeni u oba predmetu vrlo je slična postotnoj razlici u cijenu ugovora MDD. Promatrana cijena za ugovor s društvom Alro iz 2008. je [...] % niža od njegove procijenjene cijene, dok je postotna razlika u cijeni u odnosu na ugovor MDD iznosila [...] % 2008. Promatrana cijena za ugovor s društvom Energy Holding iz 2009. je [...] % niža od njegove procijenjene cijene, dok je postotna razlika u cijeni u odnosu na ugovor MDD iznosila [...] % 2009. Općenito, za ta dva ugovora bi se trebalo smatrati da su u skladu s referentnom vrijednosti cijena.

Uz glavnu analizu osjetljivosti provedenu definiranjem ugovora MDD kao postotne razlike u odnosu na referentnu vrijednost cijena, kojom se potvrđuje valjanost rezultata, daljnje analize osjetljivosti rezultata dobivenih iz preferirane definicije MMD-a u apsolutnim vrijednostima provedene su kako slijedi:

- apsolutna vrijednost MDD-a umanjena je za proizvoljnu maržu od 10 %: izmijenjeni MDD ne utječe na zaključke o ugovorima iz 2008., 2009. i 2010. koji su predmet ispitnog postupka. Za 2007. razlika od 2,5 RON/MWh ispod primijenjene cijene od [...] RON/MWh pojavljuje se za društvo EFT (to jest, cijena u skladu s referentnom vrijednosti cijena iznosila bi [...] RON/MWh); ta razlika, koje nije primijećena za cijene društva EFT u 2008., 2009. i 2010. smatra se zanemarivom,
- također, upotrebom drugog odstupanja prema dolje (drugi DD) kao referentne vrijednosti obuhvatila bi se samo još dva dodatna ugovora (Luxten-Lighting i LFT) za 2007., ali to ne znači da bi se za bilo koji drugi ugovor koji je predmet ispitnog postupka u analiziranom razdoblju činilo da je ispod referentne vrijednosti cijena ili da bi se za ugovor s društvom EFT činilo da je ispod referentne vrijednosti cijena za 2008., 2009. i 2010.,
- regresijski podaci iz 2011., koji isprva nisu bili ispitani, uključeni su: čak i ako vrijednosti navedene u tablicama 2. do 5. malo variraju, kvalitativni rezultati ostaju nepromijenjeni,
- ispitane ugovorne cijene za koje se smatra da su u skladu s referentnim vrijednostima cijena ponovno su uključene u regresiju kao skup podataka (u uzorku): zaključak o ugovorima koji su predmet ispitnog postupka se ni u ovom slučaju nije promijenio.

Iz toga slijedi da ti dodatni testovi osjetljivosti koji se odnose na glavni pristup potvrđuju pouzdanost rezultata ekonometrijske analize.
